

Jitka Pěnkavová
Petra Wagnerová

Zákon o veřejných sbírkách v praxi krajských úřadů

(podle právního stavu platného k 1. 10. 2005)

Obecně

Platný zákon o veřejných sbírkách (zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů) nahradil s účinností od 1. 6. 2001 dosavadní právní úpravu obsaženou v zákoně č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 202/1990 Sb., zákona č. 425/1990 Sb. a zákona č. 68/1993 Sb., a v jeho prováděcím předpise, ve vyhlášce Ministerstva vnitra ČSR č. 62/1973 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o veřejných sbírkách, která byla zrušena vyhláškou č. 118/2001 Sb., a to s účinností rovněž od 1. 6. 2001.

Aktuální právní úprava veřejných sbírek vychází z principu oznamovacího, na rozdíl od předchozího principu povolovacího. Veřejné sbírky jsou oprávněny konat pouze české právnické osoby, to jest právnické osoby se sídlem na území České republiky, které splnily podmínky stanovené pro obsah čestného prohlášení podle § 5 odst. 4 písm. b) zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o veřejných sbírkách“) (to jest, zjednodušeně řečeno, nevstoupily do konkursu či likvidace). Státní správu na úseku veřejných sbírek zajišťují především krajské úřady v přenesené působnosti a Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra je prvoinstančním orgánem v případě konání sbírky krajem nebo hlavním městem Prahou. Je též bezprostředně nadřízeným orgánem ve vztahu ke krajským úřadům (§ 92 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů).

Zákon o veřejných sbírkách vychází z představy, že získávání finančních prostředků na veřejně prospěšné účely prostřednictvím veřejných sbírek je svým způsobem výjimkou. Tomu také odpovídá časové omezení konání jednotlivých sbírek. K této koncepci je však nutno podotknout, že jí neodpovídá současná praxe, kdy získávání prostředků pro veřejně prospěšné účely prostřednictvím veřejných sbírek je spíše pravidlem, než výjimkou. O tom svědčí i skutečnost, že za dobu prvních tří let účinnosti zákona o veřejných sbírkách bylo osvědčeno přes 1900 veřejných sbí-

rek. Není bez zajímavosti, že většinu veřejných sbírek konají obce a města. Větší objem finančních prostředků ovšem připadá na veřejné sbírky konané neziskovými organizacemi v rámci dlouhodobých sbírek.

§ 1

(1) Veřejnou sbírkou je získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochranu kulturních památek, tradic nebo životního prostředí (dále jen „sbírka“). Sbírkou je oprávněna konat za podmínek stanovených tímto zákonem pouze právnická osoba.

(2) Sbírkou není možné pořádat k účelu, který je v rozporu s bezpečností státu, ochranou veřejného pořádku, ochranou majetku nebo ochranou práv a svobod druhých.

(3) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) hrubým výtěžkem sbírky veškeré peněžní příspěvky (dále jen „příspěvek“) získané sbírkou, včetně úroků z vkladů příspěvků na bankovní účet,**
- b) náklady spojenými s konáním sbírky skutečně vynaložené náklady na její technické a organizační zajištění, zejména na založení a vedení bankovního účtu, vytištění sběracích listin nebo zajištění sběracích pokladniček (dále jen „pokladnička“) a na propagaci sbírky,**
- c) čistým výtěžkem sbírky částka získaná odečtením nákladů spojených s konáním sbírky od hrubého výtěžku sbírky.**

odstavec 1

Ustanovení definuje pojem veřejné sbírky a stanoví, kdo ji může konat.

Veřejnou sbírkou podle tohoto zákona je výlučně shromažďování peněžitých prostředků. Shromažďování například věcných darů tomuto zákonu nepodléhá a obecně není speciálně veřejnoprávně regulováno, s výjimkou právní úpravy týkající se nakládání s určitými předměty (například léčivy). V těchto případech tak bude postupováno výlučně podle předpisů občanského práva (darovací smlouva) a případně i podle předpisů daňových (daň darovací, není-li dán důvod daňového osvobození).

Neurčitý okruh přispěvatelů je takový okruh přispěvatelů, který není předem (to jest nejpozději v době zahájení sbírky) znám. Není přitom rozhodné, zda je výzva k poskytnutí příspěvků činěna na veřejných prostranstvích nebo třeba v budovách různých institucí, jsou-li přístupné veřejnosti. Přístupnost budovy veřejnosti však není ekvivalentem toho, že budova je přístupná každému bez omezení (například *Poslanecká sněmovna*). Důležité je v tomto směru zdůraznit, že zákon hovoří o neurčitém okruhu přispěvatelů, nikoli o neurčitém okruhu oslovených. Za veřejnou sbírku je tak nutno považovat například i adresné oslovování osob za účelem poskytnutí

finančního příspěvku (například formou zaslání složenek, direct mailingu atp.) pokud tyto osoby nejsou se subjektem požadujícím příspěvek v nějakém zvláštním vztahu, z něž poskytování finančních příspěvků z nějakého důvodu vyplývá (například členové určitého uskupení, jehož členství je podmíněno příspěvkem na humanitární činnost; dlouhodobá sponzorská spolupráce atp.). Naopak oslovení osob, které žádný takový vztah nemají (například oslovení všech klientů určité banky, všech podnikatelů v určitém regionu atp.), byť jde o oslovení v podstatě adresné (například zaslání složenek na konkrétní adresu) je třeba za veřejnou sbírku považovat. Osoba konající sbírku totiž v takovém případě nemůže předjímat, kdo z oslovených bude přispěvatelem, tudíž je okruh přispěvatelů neurčitý. Takové oslovování širokého okruhu subjektů se v zásadě nijak neliší od oslovování veřejnosti na veřejných prostranstvích, prostřednictvím médií atp., neboť i v tomto případě jde, do důsledku vzato, o oslovení určitého okruhu osob, to jest například osob, které se v době konání sbírky zdržovaly v místech, kde se sbírka koná.

Při vyhodnocování, zda je shromažďování finančních prostředků veřejnou sbírkou či sbírkou „neveřejnou“ je třeba vycházet z účelu a smyslu zákona o veřejných sbírkách. Smyslem veřejnoprávní regulace veřejných sbírek je jejich kontrola ze strany úřadů za situace, kdy dárci nemají sami možnost zjistit, jak bylo s jejich příspěvky (dary) naloženo. Úřady jsou zde vlastně jakýmsi reprezentanty veřejnosti, která přispěla na určitý veřejně prospěšný účel a nemá sama dost dobře možnost si ověřit, zda s prostředky, jež darovala, bylo naloženo řádně. Při poskytování finančních příspěvků v uzavřených skupinách lze předpokládat, že si tato skupina, resp. její členové, nastaví interní kontrolní mechanismy a veřejnoprávní kontrola proto není zapotřebí. Možnost či nemožnost efektivní kontroly naložení s poskytnutými prostředky ze strany přispěvatelů je tak jedním z kritérií podstatných pro kvalifikaci určité akce za veřejnou sbírku.

Veřejně prospěšný účel je v zákoně o veřejných sbírkách vymezen pouze obecně. Vyčerpávající legální definici pojmu veřejně prospěšný účel není, s ohledem na pestrost případů, na něž tato problematika dopadá, dost dobře možné poskytnout.

Při aplikaci zákona o veřejných sbírkách je třeba veřejně prospěšný účel pojímat tak, že výtěžek sbírky musí **přinést takový prospěch, který je v širším společenském zájmu, zejména proto, že směřuje k vytvoření, zachování, obnově či zlepšení celospolečensky uznávaných a právem chráněných hodnot**. Podmínka veřejně prospěšného účelu v žádném případě nevylučuje možnost konat sbírku ve prospěch jen jedné osoby. A naopak ze skutečnosti, že má být „pomoceno“ většímu množství osob, nelze automaticky vyvozovat, že jde o veřejně prospěšný účel.

Příklad: Léčení určité osoby ve specializovaném zdravotnickém zařízení v zahraničí (není-li možné zajistit adekvátní zdravotní péči v České republice) směřuje k realizaci celospolečensky uznávané hodnoty, to jest zachování lidského

života a zdraví. K získání finančních prostředků na úhradu takové léčby tedy lze pořádat veřejnou sbírku ve smyslu zákona o veřejných sbírkách.¹⁾

V konečném důsledku je posouzení otázky, zda se v daném případě jedná o veřejně prospěšný účel, na správním uvážení příslušného úřadu.

Veřejnou sbírku podle zákona o veřejných sbírkách může konat pouze právnická osoba, a s ohledem na ustanovení § 3 jen česká právnická osoba (to jest právnická osoba mající sídlo na území České republiky).

*Právnické osoby*²⁾ vymezuje § 18 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Jsou jimi:

- a) sdružení fyzických nebo právnických osob,
- b) účelová sdružení majetku,
- c) jednotky územní samosprávy,
- d) jiné subjekty, o kterých to stanoví zákon.

Nejedná se v pravém slova smyslu o definici, ale o výčet různých útvarů považovaných našim právem za právnické osoby, a to navíc o výčet značně neurčitý.

V teorii i praxi nepanuje jednotný názor na to, zda určitý útvar musí být za právnickou osobu označen v zákoně výslovně, nebo stačí-li, aby mu v zákoně byly přiřazeny atributy nezbytné pro právnické osoby, aniž by došlo k výslovnému vyjádření, že se o právnickou osobu jedná. Některé soudy v odůvodnění svých rozhodnutí dovodily z okolností, že určitý subjekt práva je způsobilý mít některá práva nebo povinnosti, závěr, že takový subjekt je právnickou osobou.³⁾ Tento závěr má určité argumentační slabiny a je odmítán řadou teoretiků a praktiků, s jejichž závěry se lze ztotožnit (viz argumenty uvedené v následující odstavci).⁴⁾ Příliš extenzivní výklad soudů v otázce existence právnických osob donutil dokonce zákonodárce k tomu, aby o určitých subjektech výslovně zakotvil, že ačkoli mají určitá práva

¹⁾ Naopak za veřejnou sbírku nelze považovat např. tzv. poslední zvonění, neboť jím není sledován veřejně prospěšný účel.

²⁾ Blíže k problematice právnických osob např. Jehlička, O. – Švestka, J. – Škárová, M. a kol.: *Občanský zákoník – Komentář*, 8. vydání, C. H. Beck, Praha 2003, str. 114 – 124.

³⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. 6. 1999, Rc 30/2001 2 Cdon 1805/97 (Sb. s. r. 2001, 4: 238), náleží Ústavního soudu – IV. ÚS 221/98 (Sb. n. u. ÚS, svazek č. 13, náleží č. 34, str. 247 a násl.), stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 1999, Rc 19/99, stanovisko Cpnj 27/1998 (Sb. s. r. 99, 3: 153), rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 9. 1993, 7 Cmo 33/92 (PrRo. 94, 8:290).

⁴⁾ Např. Jehlička, O. – Švestka, J. – Škárová, M. a kol.: *Občanský zákoník – Komentář*, 8. vydání, C. H. Beck, Praha 2003, str. 122 – 123; Hurdík, J.: *Právnické osoby – realita nebo fikce?* in *Právní rozhledy* 1999, č. 3, str. 125 a násl.; Baudyš, P.: *Právnická osoba, organizace a právní subjektivita* in *Právní rádce* 1998, č. 3, str. 37 a násl., Knapp, V.: *O právnických osobách* in *Právník* 1995, č. 10 – 11, str. 986 a násl.

a povinnosti, právníckými osobami nejsou. Tak je tomu především u organizačních složek státu, o nichž § 3 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, výslovně stanoví, že nejsou právníckými osobami. Stejně tak nejsou právníckými osobami např. pobočky obchodních společností, nebo obecní či krajský úřad.

V zájmu zachování právní jistoty není příliš žádoucí závěr, že právníckou osobou je i ten útvar, o němž to není v zákoně výslovně stanoveno, pokud má určité atributy přisuzované právníckým osobám. Náležitosti právníckých osob totiž nejsou nikde v zákoně vymezeny a jsou odvozovány zejména z teorie, přičemž názory na jejich obsah a rozsah se v závislosti na jednotlivých autorech liší. Navíc není výjimkou situace, kdy určitému útvaru, který není právníckou osobou, přiznává zákon rozsáhlá práva a povinnosti, a naopak, některé právnícké osoby mají svoji právní subjektivitu zákonem významně zúženu. V konečném důsledku tak existují útvary, jež nejsou právníckými osobami, které disponují širším okruhem práv a povinností, než některé právnícké osoby. Z toho, co bylo uvedeno, je patrné, že odvozování existence právnícké osoby od rozsahu práv a povinností, který je určitému subjektu přiznán, je přinejmenším sporné.

Ve vztahu k problematice veřejných sbírek je tak jistě vhodnější, s ohledem na výše uvedené, přijmout výklad, že právníckou osobou je ten subjekt, o němž tak stanoví zákon. Jedině tak se lze totiž vyhnout situacím, kdy by nebylo jasné, zda určitá osoba má nebo nemá právo konat veřejnou sbírku, což má klíčový význam nejen z hlediska možnosti sbírku zahájit, ale především z hlediska deliktní způsobilosti, to jest odpovědnosti za správní delikt podle zákona o veřejných sbírkách, stejně jako z hlediska možnosti ukládání povinností určitému subjektu.⁵⁾

Pořádání veřejných sbírek fyzickými osobami zákonem upraveno není, protože zákon je na základě vládou schváleného věcného záměru koncipován tak, že jako veřejné bude regulovat pouze sbírky konané právníckými osobami. S ohledem na čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je tak nutno konstatovat, že konání veřejných sbírek fyzickými osobami, které je právně neregulované, je tedy možné a (s výjimkou, kdy je zjištěno, že jejich jednání je podvodné) nepostižitelné. Takový stav je nežádoucí. Není správné, aby na konání sbírek právníckými osobami byly kladeny rozsáhlé požadavky, jejichž nerespektování je postižitelné (a to leckdy velice citelně) a konání sbírek fyzickými osobami se jakékoli regulaci vymykalo. Konání (respektive nekonání) veřejných sbírek fyzickými osobami by tedy mělo být v zákoně o veřejných sbírkách stanoveno, včetně případného postihu za jednání v rozporu s tímto zákonem.

odstavec 2

V zájmu zachování základních práv a svobod vymezených jednak v Listině základ-

⁵⁾ K možnosti konání veřejných sbírek jinými subjekty než právníckými osobami viz komentář k § 3.

ních práv a svobod, jednak v mezinárodních smlouvách týkajících se lidských práv, jsou vymezeny případy, kdy sbírku nelze konat. Toto vymezení je obecné a nechává poměrně značný prostor pro správní uvážení příslušného správního úřadu.

O tom, že sbírku nelze konat vydává příslušný správní úřad na základě § 6 odst. 1 nebo § 21 odst. 1 správní rozhodnutí postupem podle v té době platného zákona upravujícího správní řízení (dále jen „správního řádu“), dnes tedy zákona č. 71/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů.⁶⁾

odstavec 3

Vymezuje některé další pojmy důležité pro zákon o veřejných sbírkách.

K písm. a)

Hrubým výtěžkem jsou veškeré peněžní příspěvky. Jsou jimi i výnosy z termínovaných vkladů, je-li takový vklad pro sbírku zřízen jako zvláštní bankovní účet.⁷⁾

K písm. b)

Náklady spojenými s konáním sbírky jsou náklady na její technické a organizační zajištění. Zákon uvádí jejich příkladný výčet. **Těmito náklady nejsou náklady pořízení předmětů nebo vstupenek** (je-li sbírka konána prodejem předmětů či vstupenek). V tomto směru je nutno vycházet jednak z ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) ve spojení s ustanovením § 5 odst. 2 písm. g), jednak ze smyslu zákona o veřejných sbírkách ve vztahu k těmto způsobům konání sbírky. Podle § 1 odst. 3 písm. a) jsou hrubým výtěžkem sbírky mj. veškeré peněžní příspěvky získané sbírkou. Podle § 5 odst. 2 písm. g) je příspěvkem nikoli celá cena předmětu (vstupenky), ale jen částka určená v oznámení. Pokud tedy není pořizovací cena předmětu součástí hrubého výtěžku, nemůže s ní být kalkulováno ani při stanovení výtěžku čistého.

Opačný výklad by byl nejen v rozporu se zákonem o veřejných sbírkách, ale dovedl by nás k absurdnímu závěru, že výše příspěvku z ceny prodávaného předmětu (vstupenky) by musela vždy činit alespoň 95%. Tím by ovšem byla znemožněna realizace veřejných sbírek tímto způsobem, pokud by pořizovací cena nebyla nepatrná. *(Pokud by totiž měla být prodávána například CD s hudbou, jejichž pořizovací cena by byla 100 Kč, pak by (aby byla dodržena 5% částka nákladů) muselo být CD prodáváno za 2000 Kč. Za takovou částku už je ovšem předmět pro mnoho lidí, kteří by i měli v úmyslu na sbírku přispět, finančně nedosažitelný. Tím by se dramaticky snížil okruh možných příspěvatelů.)*

Nákladem spojeným s konáním sbírky podle § 1 odst. 3 písm. b) ve vztahu ke vstupenkám a předmětům tak budou například náklady na pořízení cedulek s cenou a vyznačením výše příspěvku, na pořízení cedulí s oznámením údajů požadovaných v § 13 atp.

⁶⁾ Blíže k podmínkám zamítnutí viz komentář k ustanovení § 6 a § 21 zákona o veřejných sbírkách.

⁷⁾ Viz též výklad k písm. b) tohoto odstavce.

Na úhradu nákladů spojených s konáním veřejné sbírky může právnická osoba použít max. 5 % z hrubého výtěžku sbírky.⁸⁾

K písm. c)

Čistým výtěžkem sbírky je částka získaná odečtením nákladů spojených s konáním sbírky od hrubého výtěžku sbírky. S ohledem na ustanovení § 23 odst. 2 lze však odečíst maximálně 5 % nákladů. Čistým výtěžkem tedy bude minimálně 95 % hrubého výtěžku.

§ 2

Za sbírku se nepovažuje

- a) shromažďování finančních prostředků, které konají politické strany nebo politická hnutí, spolky, společnosti, svazy, hnutí a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace, registrované podle zvláštních právních předpisů,¹⁾ mezi svými členy za účelem dosažení prostředků k plnění svých úkolů,
- b) shromažďování finančních prostředků církvemi a náboženskými společnostmi, registrovanými podle zvláštního právního předpisu,²⁾ k církevním a náboženským účelům, pokud se koná v kostelech, modlitebnách a jiných místech určených k provádění náboženských úkonů, bohoslužeb a obřadů.

¹⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.

Toto ustanovení je negativním vymezením sbírky, to znamená, že stanoví, co sbírkou není.

K písm. a)

Upřesňuje se, že veřejnou sbírkou není shromažďování finančních prostředků zde vymezenými organizacemi mezi svými členy za účelem dosažení prostředků k plnění svých úkolů. Toto ustanovení je svým způsobem nadbytečné, neboť se jedná o sbírky konané mezi členy určitého sdružení, organizace atp. a nebude zde pravděpodobně možno hovořit o neurčitém okruhu přispěvatelů, neboť okruh přispěvatelů by nebyl neurčitý, ale byl by dán členskou základnou organizace.

Navíc je nakládání s takto získanými prostředky již regulováno ve zvláštních právních předpisech týkajících se činnosti výše uvedených organizací a jejich úprava v zákoně o veřejných sbírkách by tudíž byla nadbytečná.

⁸⁾ Viz § 23 odst. 2 zákona o veřejných sbírkách.

K písm. b)

Na rozdíl od předchozího případu se jedná o jednoznačnou výjimku z režimu veřejných sbírek, neboť jde o činnost, která obvykle odpovídá činnosti vymezené v ustanovení § 1 odst. 1, to jest jde o shromažďování peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem vymezený veřejně prospěšný účel. Jde ovšem o specifickou situaci, kdy shromažďování prostředků je s právě uvedenými aktivitami již tradičně spjata a jejich omezení ve formě veřejnoprávní regulace je proto v podstatě zbytečné.

§ 3

Konat sbírky může obec nebo kraj. Ostatní právnické osoby mohou konat sbírky v případě, že mají na území České republiky sídlo a splňují podmínky stanovené tímto zákonem pro obsah čestného prohlášení [§ 5 odst. 4 písm. b)].

Vymezuje se okruh osob, které jsou oprávněny konat veřejné sbírky. Jak již bylo uvedeno v § 1 odst. 1, jedná se o právnické osoby. Toto ustanovení navíc omezuje okruh právnických osob oprávněných konat veřejnou sbírku pouze na obce, kraje a ostatní právnické osoby se sídlem na území České republiky. Z logiky věci vyplývá, že obcemi a kraji se rozumí obce a kraje České republiky (čl. 99 Ústavy České republiky).

Městské části (obvody) statutárních měst jsou ve smyslu ustanovení § 20 odst. 2 obecního zřízení (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích [obecní zřízení], ve znění pozdějších předpisů [dále „zákon o obcích“]) organizačními jednotkami statutárních měst. Městské části (obvody) tedy zcela evidentně nejsou právnickými osobami. Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že městské části (obvody) statutárních měst nejsou bez dalšího (to jest přímo na základě zákona o veřejných sbírkách) oprávněny konat veřejnou sbírku.

Statutární město však může svěřit statutem městskému obvodu nebo městské části některé úkoly na úseku samostatné působnosti (§ 131 a § 133 obecního zřízení). Okruh činností, které lze statutem na městské části (obvody) převést je v obecním zřízení uveden pouze příkladmo. Jelikož zákon o obcích ani zákon o veřejných sbírkách výslovně nezakazuje přenos oprávnění konat veřejné sbírky na městské části (obvody) statutárních měst, je možno tuto působnost statutem na městské části (obvody) přenést.

Ve smyslu ustanovení § 134 odst. 1 zákona o obcích je jednání městských částí ve věcech svěřených jim zákonem a v mezích zákona statutem jednáním statutárního města. Koná-li tedy městská část (obvod) na základě zmocnění statutem veřejnou sbírku, koná veřejnou sbírku statutární město, tedy právnická osoba. Statutární město by si však při přenosu oprávnění konat veřejnou sbírku na městské části mělo uvědomit některá rizika z takového úkonu plynoucí. Jde především o ustanovení § 18 zákona o veřejných sbírkách, který znemožňuje, aby k těmto

účelu konala táž právnická osoba další sbírku před schválením vyúčtování sbírky předchozí.

Pokud tedy jedna městská část statutárního města koná veřejnou sbírku za určitým účelem, nemůže, až do doby schválení celkového vyúčtování sbírky, oznámit konání veřejné sbírky za stejným účelem jiná městská část tohoto statutárního města, ani statutární město samotné. Problematický může být i ničím nepodmíněný přenos oprávnění konat veřejné sbírky na městské části, neboť tímto způsobem by se zmiňovaného oprávnění statutární město vlastně „zbavilo“ a veřejné sbírky by pak konat nemohlo. Podmínky a rozsah oprávnění ke konání veřejných sbírek, včetně zvážení případných rizik, jsou však plně v dispozici dotčeného statutárního města, resp. jeho zastupitelstva.

K situaci v hlavním městě Praze, která vyplývá ze zvláštní právní úpravy, je nutno konstatovat následující: Podle ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hl. m. Praze“), jednají městské části ve věcech svěřených jim zákonem (nebo na základě zákona statutem) vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

S ohledem na skutečnost, že městské části nejsou jako právnické osoby v zákoně o hl. m. Praze ani v jiných právních předpisech výslovně označeny, jakož i s přihlédnutím k dalším ustanovením zákona o hl. m. Praze (zejména § 34 odst. 5 tohoto zákona) nepovažujeme městské části hlavního města Prahy za právnické osoby, ale pouze za útvary s částečnou právní subjektivitou. Tento závěr ovšem není sdílen celou právní obcí, například v judikatuře se lze setkat i s názorem opačným.

Stejně jako v případě statutárních měst nebrání ani hlavnímu městu Praze zákon o veřejných sbírkách výslovným zákazem přenést konání sbírek na městské části. Na rozdíl od městských částí (obvodů) statutárních měst však nelze jednání pražských městských částí považovat za jednání hlavního města Prahy⁹⁾, tedy právnické osoby, ale za jednání útvaru s částečnou právní subjektivitou. Částečnou právní subjektivitu je přitom nutno chápat jako stav, kdy určitému útvaru (v daném případě městským částem hlavního města Prahy) je přiznána způsobilost jen k výslovně vymezeným úkonům, to jest tyto útvary nejsou nadány obecnou (generální) způsobilostí k právům, právním a protiprávním úkonům a povinnostem. V rozsahu takto (zákonem předvídaným způsobem) svěřených úkonů vystupuje dotčený útvary, stejně jako jakýkoli jiný způsobilý subjekt práva, z povahy věci jako právnická osoba.

Na základě toho je možno konstatovat, že koná-li veřejnou sbírku na základě pověření statutem městská část Prahy, koná ji vlastně útvary mající v dané věci postavení právnické osoby, čímž je naplněn požadavek ustanovení § 1 odst. 1 poslední věty zákona o veřejných sbírkách. Městské části hlavního města Prahy

⁹⁾ Viz § 3 odst. 2 zákona o hl. m. Praze.

proto veřejné sbírky konat mohou. Vzhledem k tomu, že jednání městských částí ve věcech svěřených jim statutem není jednáním hlavního města Prahy, nebrání ani konání veřejné sbírky jednou pražskou městskou částí na určitý účel souběžnému konání veřejné sbírky na též účel jinou pražskou městskou částí. Hlavní město Praha může i v případě přenosu této své působnosti na své městské části veřejnou sbírku konat, a to z pozice kraje.

Určitým problémem se jeví pořádání veřejných sbírek příspěvkovými organizacemi a školskými právníckými osobami. Podle zákona o veřejných sbírkách totiž tyto právnícké osoby při splnění podmínek stanovených tímto zákonem veřejné sbírky konat mohou. Při splnění všech zákonem o veřejných sbírkách požadovaných podmínek (nejsou-li dány důvody vymezené v § 1 odst. 2) krajský úřad osvědčení o konání sbírky právnícké osobě vystavit musí.

Pokud konají příspěvkové organizace sbírky ve svůj prospěch, to jest výtěžek sbírky budou používat pro sebe, je situace z hlediska platné právní úpravy, dle našeho názoru, bezproblémová. Problém ovšem nastává v situaci, kdy příspěvkové organizace konají sbírky ve prospěch jiného subjektu. Příkladem je konání veřejných sbírek ve prospěch obětí živelní pohromy (tsunami) v jihovýchodní Asii o Vánocích 2004. Podle ustanovení § 37 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“), není příspěvková organizace (územního samosprávného celku) oprávněna, až na výjimky, poskytovat dary jiným subjektům. Vzniká tedy otázka, zda posledně citované ustanovení brání konání veřejných sbírek příspěvkovými organizacemi ve prospěch jiných subjektů. V případě veřejných sbírek konaných ve prospěch jiných subjektů je totiž právnícká osoba, která sbírku koná, povinna na základě zákona o veřejných sbírkách obvykle využít výtěžek ze sbírky pro subjekt, v jehož prospěch byla konána. Tím ale poskytuje takovému subjektu dar.

Je otázkou, zda musí být výtěžek z veřejné sbírky považován za příjem příspěvkové organizace. Fakticky nahlíženo se o příjem příspěvkové organizace za situace, kdy sbírka není konána ve prospěch této organizace, v pravém slova smyslu nejedná, protože výtěžek ze sbírky musí být podle zákona použit podle účelu sbírky pro jiné subjekty. Z právního hlediska je ovšem tato konstrukce bohužel neprůchodná. Výtěžek ze sbírky se totiž podle práva stává (byť dočasně) majetkem právnícké osoby konající sbírku. Navíc podle § 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, lze o výtěžku sbírky účtovat pouze jako o výnosech a nákladech, resp. příjmech a výdajích.

Částečně odlišná je situace u příspěvkových organizací státu. Podle ustanovení § 62 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, může státní příspěvková organizace poskytnout peněžní dary pouze z fondu kulturních a sociálních potřeb (dále „FKSP“). Pokud by tedy státní příspěvková organizace za

výtěžek z veřejné sbírky nakoupila určité věci a ty by pak v souladu se zákonem o veřejných sbírkách darovala dalším subjektům, nedošlo by formálně k porušení zákona o rozpočtových pravidlech. Ministerstvo financí však takový postup považuje za obcházení zákona. Navíc by při takovém postupu ve většině případů docházelo ke kolizi se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 21 odst. 1 tohoto zákona lze do vlastnictví právnické nebo fyzické osoby převést smlouvou věc, je-li pro stát trvale nepotřebná, a to za podmínek v zákoně uvedených. Podle § 22 odst. 2 téhož zákona lze věc bezúplatně převést pouze ve veřejném zájmu, anebo je-li bezúplatný převod hospodárnější než jiný způsob naložení s věcí, nebo stanoví-li tak zvláštní právní předpis. Je sporné, zdali lze za takový právní předpis považovat zákon o veřejných sbírkách, který se v tomto směru nijak konkrétně nevyjadřuje.

S ohledem na to, co bylo uvedeno výše, lze mít důvodné pochybnosti, zda se konáním veřejné sbírky ve prospěch třetích subjektů nedostanou příspěvkové organizace do rozporu s právními předpisy upravujícími jejich hospodaření.

Problematická je situace i u školských právnických osob za předpokladu, že konají sbírky ve prospěch třetích subjektů (tedy nikoli ve svůj prospěch). Hospodaření těchto subjektů upravuje § 133 a násl. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“). Hlavní činností školské právnické osoby je podle § 124 odst. 1 školského zákona poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů a školských služeb podle školského zákona. Konání veřejných sbírek nelze jako hlavní činnost kvalifikovat a připadá proto v úvahu pouze v rámci činnosti doplňkové, a to za podmínky, že lze konání veřejné sbírky považovat v souladu s § 135 odst. 2 školského zákona za činnost navazující na hlavní činnost školské právnické osoby nebo činnost sloužící k účelnějšímu využití odbornosti jejich zaměstnanců a majetku. Podle § 136 odst. 2 písm. d) školského zákona není školská právnická osoba oprávněna, až na výjimky, poskytovat dary jiným subjektům. V tomto směru je právní úprava obdobná s úpravou příspěvkových organizací.

V případě školské právnické osoby zřízené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“), krajem, obcí nebo svazkem obcí, povoluje doplňkovou činnost zřizovatel a její předmět, podmínky a rozsah jsou podle § 125 odst. 3 písm. e) školského zákona náležitostmi zřizovací listiny. U školské právnické osoby zřízené jinou právnickou nebo fyzickou osobou svěřuje § 132 odst. 1 písm. g) školského zákona rozhodnutí o předmětu, podmínkách a rozsahu doplňkové činnosti radě, která je orgánem školské právnické osoby podle § 130 odst. 2 školského zákona.

Ustanovení § 136 odst. 2 písm. c) školského zákona školské právnické osobě zakazuje poskytovat dary s výjimkou darů z FKSP nebo jiného peněžního fondu zřízeného pro sociální účely, prospěchových stipendií a ocenění. Poslední dvě

kategorie účelům pořádání veřejné sbírky nevyhovují, v úvahu přicházejí jen fondy. FKSP vytvářejí školské právnické osoby zřízené MŠMT, krajem, obcí nebo svazkem obcí a tento fond nelze pro účely veřejných sbírek využít vzhledem k jeho účelovému vymezení (§ 138 odst. 3 školského zákona). Využití FKSP pro účely veřejných sbírek není možné ani z důvodů účetních, kdy požadavky kladené na účtování o tomto fondu jsou v rozporu s požadavkem na vedení odděleného účetnictví podle § 23 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách.

„Jiný peněžní fond zřízený pro sociální účely“ by za určitých okolností pro účely veřejných sbírek použit být mohl. Vzhledem k jeho obecnému vymezení není vyloučeno, aby byl vytvářen školskými právnickými osobami bez ohledu na druh zřizovatele, a bude-li možné vyložit pojem „sociální účely“ v souladu s účelem veřejné sbírky, lze jej pro účely veřejné sbírky použít. Vytvoření tohoto fondu včetně způsobu hospodaření s ním však podléhá schválení zřizovatelem, popřípadě radou a fond musí být vytvořen v doplňkové činnosti. Oddělené účetnictví o výtěžku sbírky podle § 23 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách by mělo být odděleno i od hospodaření o doplňkové činnosti.

Podle názoru MŠMT by mělo být vedeno oddělené účetnictví podle § 23 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách jen ohledně výtěžku, nikoli ohledně nákladů spojených s konáním sbírky (viz doslovná dikce tohoto ustanovení). O těchto nákladech by mělo být účtováno v doplňkové činnosti.

Jelikož, jak již bylo výše uvedeno, nemá příslušný krajský úřad možnost z tohoto důvodu odmítnout vydat osvědčení o konání veřejné sbírky, měl by při oznámení konání sbírky příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou na tuto skutečnost upozornit.

Určení, že veřejné sbírky mohou konat pouze právnické osoby, je dále v zákoně o veřejných sbírkách doplněno užším vymezením toho, jaké podmínky musí právnická osoba splňovat, aby mohla veřejnou sbírku konat.¹⁰⁾

§ 4

(1) Právnická osoba, která hodlá sbírku konat (dále jen „právnická osoba“), je povinna její konání písemně oznámit krajskému úřadu a v hlavním městě Praze Magistrátu hlavního města Prahy, příslušnému podle sídla právnické osoby (dále jen „příslušný krajský úřad“), a to tak, aby tento úřad oznámení o konání sbírky (dále jen „oznámení“) obdržel nejpozději 30 dnů přede dnem zahájení sbírky. Jsou-li splněny náležitosti oznámení (§ 5 odst. 1 a 2) a neshledá-li příslušný krajský úřad důvody pro to, že sbírku nelze konat (§ 6), osvědčí právnické osobě, která konání sbírky oznámila, datum přijetí oznámení. Osvědčení musí být právnické osobě doručeno do vlastních rukou nejpozději před uplynutím třicátého dne ode dne přijetí oznáme-

¹⁰⁾ Blíže k tomu viz komentář k § 5 odst. 4 písm. b) zákona o veřejných sbírkách.

ní splňujícího předepsané náležitosti. Ve stejném termínu příslušný krajský úřad zveřejní osvědčení na své úřední desce; dnem doručení osvědčení je třetí den po jeho zveřejnění.

(2) Uvede-li právnická osoba v oznámení důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž navrhuje zahájit sbírku ve lhůtě kratší než 30 dnů od přijetí oznámení, například zmírnění následků ozbrojeného konfliktu, živelní pohromy nebo ekologické nebo průmyslové havárie, anebo záchrana zdraví nebo života osoby, příslušný krajský úřad tyto důvody bez zbytečného odkladu přezkoumá, stanoví den zahájení sbírky svým rozhodnutím, rozhodnutí zveřejní a doručí před uplynutím takto stanovené lhůty právnické osobě; pro způsob zveřejnění a doručení rozhodnutí platí obdobně odstavec 1 věty třetí a čtvrtá. Uvedené rozhodnutí nahrazuje osvědčení podle odstavce 1.

Zákon o veřejných sbírkách je postaven na oznamovacím principu. To znamená, že při splnění zákonem požadovaných náležitostí je na osvědčení veřejné sbírky právní nárok. Tato právní jistota je kombinována s povinností příslušného správního úřadu posoudit v rámci správního uvážení přijatelnost účelu sbírky z hlediska naplnění veřejné prospěšnosti deklarované v § 1 odst. 1.

Za oznámení konání veřejné sbírky je nutno považovat jen oznámení obsahující veškeré náležitosti včetně požadovaných příloh („perfektní oznámení“). Pokud oznámení vykazuje nedostatky, nelze ho považovat za řádné oznámení ve smyslu zákona o veřejných sbírkách. Je-li konána sbírka na základě takového neúplného oznámení bez osvědčení, je nutno ji považovat za sbírku konanou bez oznámení a postupovat tedy tak, jak zákon ukládá v případě sbírek konaných bez oznámení.¹¹⁾

odstavec 1

Konání veřejné sbírky musí být oznámeno příslušnému krajskému úřadu. Příslušným krajským úřadem je ten krajský úřad, v jehož správním obvodu má právnická osoba, která hodlá sbírku konat, své sídlo, pro právnické osoby se sídlem v Praze Magistrát hlavního města Prahy. Koná-li sbírku kraj nebo hlavní město Praha, je příslušným úřadem Ministerstvo vnitra (§ 26 odst. 1).

Vydávání osvědčení se s ohledem na ustanovení § 29 neděje v režimu správního řádu. Osvědčení není ani správním rozhodnutím, nemusí proto splňovat náležitosti rozhodnutí zakotvené v § 47 správního řádu č. 71/1967 Sb. a nelze se proti němu odvolat, ani je přezkoumat v obnově řízení nebo v řízení mimo odvolací řízení.

Aby bylo možno vydat osvědčení o konání sbírky, je nutné, aby oznámení splňovalo náležitosti uvedené v § 5 odst. 1 a 2 a zároveň bylo opatřeno přílohami požadovanými v § 5 odst. 3 a 4. Oznamovaný účel sbírky nesmí být v rozporu s bez-

¹¹⁾ K pojmu „řádné oznámení“ viz dále komentář k § 5 odstavec 6 zákona o veřejných sbírkách.

pečností státu, ochranou veřejného pořádku, ochranou majetku nebo ochranou práv a svobod druhých. Právnícká osoba, která hodlá sbírku konat, nesmí být v konkursu či likvidaci. Tato povinnost se nevztahuje na kraje a obce. Podle zákona o konkursu a vyrovnání (§ 1a zákona č. 328/1991 Sb.) totiž na územní samosprávné celky nelze vést konkurs. Ani vstup do likvidace nepřipadá u územních samosprávných celků v úvahu. K zániku obce může dojít jen na základě sloučení (nebo připojení) s jinou obcí, přičemž v takovém případě vždy existuje právní nástupce obce původní, proto není dán důvod k likvidaci.

Ačkoli je v ustanovení § 4 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách hovořeno o splnění náležitostí oznámení stanovených pouze v § 5 odst. 1 a 2, skutečností zůstává, že přijetí oznámení lze osvědčit pouze v případě, je-li oznámení opatřeno i požadovanými přílohami (odst. 3 a 4 téhož paragrafu). Pro tento výklad svědčí ustanovení § 5 odst. 6, v němž je zakotveno, že pokud oznámení nemá náležitosti stanovené v odst. 1 až 4 téhož paragrafu (tedy včetně příloh) a k jejich doplnění ve stanovené lhůtě nedojde, krajský úřad oznámení odloží a právníckou osobu o tom vyrozumí.

Oznámení o konání sbírky musí právnícká osoba učinit tak, aby je příslušný krajský úřad obdržel nejpozději 30 dnů před zahájením sbírky. Tato třicetidenní lhůta se prodlužuje o dobu, po kterou není vyhověno výzvě krajského úřadu k doplnění náležitostí nebo odstranění nedostatků oznámení (§ 5 odst. 6).

Nedodržení lhůty pro vydání osvědčení sbírky (jsou-li splněny zákonné požadavky pro jeho vydání) je nesprávným úředním postupem. Osoba, která jím byla poškozena, za něj může požadovat náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Teoreticky připadá v úvahu i domáhat se opatření proti nečinnosti soudní cestou (podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). (Po nabytí účinnosti zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, pak bude možno domáhat se opatření proti nečinnosti podle tohoto zákona).

Pro úplnost je však vhodné zmínit se o tom, že ačkoli ke dni vypracování tohoto textu bylo osvědčeno cca 2300 sbírek, není nám známo, že by při vydávání osvědčení došlo byť v jediném případě k prodlužení.

Osvědčení je doručováno jednak právnícké osobě do vlastních rukou, jednak vyvěšením na úřední desce příslušného krajského úřadu. S ohledem na dikci poslední věty tohoto odstavce – část za středníkem – je třeba učinit závěr, že právní důsledky doručení má právě zveřejnění na úřední desce, kdy doručeno je třetím dnem po zveřejnění. Doručování právnícké osobě do vlastních rukou má pouze informativní charakter (je vyrozuměním), nicméně je povinné.

Konání sbírky bez oznámení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500.000,- Kč. Uložit v takovém případě pokutu je navíc povinností příslušného krajského úřadu (více k tomu u § 25 zákona o veřejných sbírkách). Příkladem takového jednání postižitelného nejvyšší zákonnou sazbou je konání sbírky bez oznámení (to jest neoznámení konání sbírky) s úmyslem vyhnout se veřejnoprávní kontrole, a to proto, že osoba konající sbírku chce prostředky využít v rozporu se zákonem o veřejných sbírkách nebo proto, že její účel odporuje tomuto zákonu, přičemž takového jednání se právnická osoba již v minulosti dopustila a byla za něj postížena a navíc jako přispěvatelé byly oslovovány např. osoby vysokého věku (nebo jiné „zranitelné“ osoby).

odstavec 2

Pro mimořádné situace, jimiž jsou například ozbrojené konflikty, živelní pohromy, záchrana zdraví nebo života osoby atp., je v zákoně o veřejných sbírkách upraven pro oznámení veřejné sbírky speciální postup. V dané situaci není třeba respektovat lhůtu pro předložení oznámení krajskému úřadu – to znamená, že sbírku lze zahájit ve lhůtě kratší 30 dnů. Skutečnost, že právnická osoba navrhuje zahájit konání sbírky ve lhůtě kratší než 30 dnů od přijetí oznámení krajským úřadem, je nutno uvést v oznámení spolu s uvedením důvodů, proč o takový postup žádá. Příslušný krajský úřad přezkoumá, zda jsou uvedené důvody hodné zvláštního zřetele a odůvodňují postup podle § 4 odst. 2. Pokud dospěje ke kladnému závěru, vydá rozhodnutí, v němž stanoví den zahájení sbírky.

Toto rozhodnutí je rozhodnutím podle správního řádu. Pro oznamování rozhodnutí platí obdobně § 4 odst. 1 věty třetí a čtvrtá (to jest rozhodnutí se doručuje právnické osobě do vlastních rukou a vyvěšuje se na úřední desce). Z dikce zákona lze dovodit, že právní účinky oznámení rozhodnutí nastávají (stejně jako u osvědčení, které je výslovně tímto rozhodnutím nahrazeno) třetím dnem po jeho zveřejnění na úřední desce krajského úřadu. Okamžik právně relevantního oznámení je klíčový i pro počítání lhůty pro podání odvolání. S ohledem na ustanovení § 53 správního řádu č. 71/1967 Sb. je totiž možno se proti tomuto rozhodnutí odvolat, a to ve lhůtě 15 dnů od jeho oznámení.

V této souvislosti je vhodné upozornit na skutečnost, že podle rozhodnutí by mělo být postupováno, to jest sbírka by měla být zahájena, až po právní moci rozhodnutí. Pokud chce tedy právnická osoba konat sbírku co nejdříve a s datem zahájení sbírky stanoveným krajským úřadem souhlasí, měla by se vzdát odvolání. Budeme-li ovšem vycházet z názoru, že rozhodnutí je oznámeno až třetím dnem po zveřejnění na úřední desce, je nutno konstatovat, že se lze práva na odvolání vzdát až tento den (tedy v den oznámení). Vzdání se odvolání před oznámením rozhodnutí je totiž právně neúčinné. Jelikož je obsahem rozhodnutí pouze den zahájení sbírky, je možné se v podstatě odvolat pouze proti dni zahájení (pravděpodobně proto, že by odvolatel považoval stanovené datum za příliš pozdní). Je však třeba podotknout, že s ohledem na čas, který si vyžádá vyřízení odvo-

lání, by byl takový přístup ze strany odvolatele poněkud kontraproduktivní, neboť i pokud by mu bylo dáno v odvolacím řízení za pravdu, termín stanovený prvoinstančním rozhodnutím by již s největší pravděpodobností uplynul.

U těchto rozhodnutí je možné uvažovat též o vyloučení odkladného účinku odvolání ve smyslu ustanovení § 55 odst. 2 správního řádu č. 71/1967 Sb., jsou-li v konkrétním případě naplněny podmínky tohoto ustanovení (což obvykle budou).

Častým jevem bude u těchto rozhodnutí upuštění od odůvodnění (§ 47 odst. 1 věta druhá správního řádu č. 71/1967 Sb.), a to pokud je návrhu na stanovení dřívějšího dne konání sbírky zcela vyhověno (to jest je-li navrhovaný den shodný s dnem uvedeným v rozhodnutí).

Nejbližším dnem, který lze stanovit jako den zahájení sbírky, je čtvrtý den následující po dni oznámení, a to za předpokladu, že rozhodnutí bylo vydáno a zveřejněno na úřední desce v den podání oznámení. Tento závěr vyplývá z dikce ustanovení § 4 odst. 2, které stanoví, že krajský úřad „stanoví den zahájení sbírky svým rozhodnutím, rozhodnutí zveřejní a doručí **před** uplynutím takto stanovené lhůty právnícké osobě“ přičemž pro způsob zveřejnění a doručení rozhodnutí platí, jak již bylo výše řečeno, obdobně odstavec 1 věta třetí a čtvrtá. Vzhledem k tomu že podle § 4 odst. 1 věty čtvrté je osvědčení doručeno třetím dnem po jeho zveřejnění a podle § 4 odst. 2 je rozhodnutí nutno doručit před datem stanoveným pro zahájení sbírky v rozhodnutí, je třeba učinit závěr, že nejbližším dnem, kdy je možno konání veřejné sbírky zahájit, je den čtvrtý.

Pokud by příslušný správní úřad stanovil termín dřívější a právnická osoba by sbírku konala od takto nesprávně vypočteného data, nebylo by jí možno postihovat za nezákonné jednání, neboť jednala v souladu s rozhodnutím příslušného správního úřadu. Jestliže by však byl touto situací někdo poškozen (což se ovšem nejví jako příliš reálné), mohl by se domáhat náhrady škody za nesprávný úřední postup.

Nejzazším termínem stanoveným v rozhodnutí pro konání veřejné sbírky je 29. den od přijetí oznámení. Počínaje 30. dnem se totiž uplatní normální režim osvědčování sbírky podle § 4 odst. 1.

Ustanovení § 4 odst. 2 vyvolává otázku, zda je nutno před vydáním rozhodnutí podle tohoto ustanovení vést klasické správní řízení podle správního řádu. Domníváme se, že s ohledem na smysl tohoto ustanovení a na jeho dikci bude v daném případě postupováno zjednodušeně, to jest bude pouze vydáno rozhodnutí. Jde o speciální úpravu, která má přednost před správním řádem. Tomu nasvědčuje i skutečnost, že § 4 odst. 2 je pouze modifikací § 4 odst. 1 adaptovanou na určitou specifickou situaci. V zásadě však kopíruje postup podle § 4 odst. 1, na nějž se ustanovení správního řádu nevztahuje (§ 29).

Zcela jasný není postup krajského úřadu v situaci, kdy právnická osoba uvádí důvody, jež odůvodňují postup podle § 4 odst. 2 a krajský úřad důvody pro takový postup neshledá. V takovém případě mohou nastat dvě situace:

1. Krajský úřad shledá, že nejsou dány důvody pro vydání rozhodnutí podle § 4 odst. 2 a zároveň buď dospěje k závěru, že účel oznámené sbírky je v rozporu se zákonem o veřejných sbírkách, nebo, že právnická osoba nesplňuje zákonné náležitosti. V takovém případě bude vydáno rozhodnutí o tom, že sbírku nelze konat podle § 6 odst. 1.

2. Účel oznámené sbírky je v souladu se zákonem, ale krajský úřad neshledal důvod k předčasnému zahájení sbírky. Vzhledem k tomu, že § 4 odst. 2 nehovoří o tom, že by se vydávalo jiné rozhodnutí než to, kterým se stanoví den zahájení sbírky, lze mít za to, že k vydání zamítavého rozhodnutí není zákonný podklad. To ovšem neznamená, že by muselo být takovému oznámení vždy vyhověno. Citované ustanovení totiž hovoří o přezkoumání důvodů krajským úřadem, což znamená, že tento úřad má na zvážení, zda jsou důvody dostatečné či nikoli. Opačný výklad by popřel úlohu, která je krajskému úřadu v tomto procesu svěřena.

V případě, že důvody hodné zvláštního zřetele příslušný krajský úřad nenalezne, respektive se s nimi neztotožní, následuje postup podle § 4 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách.

V případě nečinnosti příslušného krajského úřadu lze uvažovat i o využití opatření proti nečinnosti podle § 50 správního řádu č. 71/1967 Sb.

§ 5

(1) Právnická osoba v oznámení uvede,

a) jde-li o obec nebo kraj,

- 1. název a sídlo a připojí usnesení příslušného orgánu obce nebo kraje o souhlasu s konáním sbírky ne starší než 60 dnů,**
- 2. jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu starosty obce, jde-li o obec, nebo hejtmana kraje, jde-li o kraj, popřípadě osob jimi pověřených jednat jménem příslušného územního samosprávného celku ve věci sbírky,**

b) jde-li o ostatní právnické osoby,

- 1. název (obchodní jméno), sídlo a identifikační číslo právnické osoby a jména, příjmení, data narození a místa trvalého pobytu osob, které jsou statutárními orgány právnické osoby nebo členy statutárního orgánu právnické osoby, a připojí originál nebo úředně ověřenou kopii výpisu z obchodního nebo jiného zákonem stanoveného rejstříku ne starší než 90 dnů,**
- 2. jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu fyzické osoby, oprávněné jednat ve věci sbírky jménem právnické osoby, a připojí doklad o bezúhonnosti této fyzické osoby a její čestné prohlášení**

o tom, že proti ní není v okamžiku oznámení vedeno trestní stíhání; bezúhonnost se prokazuje výpisem z rejstříku trestů ne starším než 1 měsíc; výpis se předkládá v originále nebo v úředně ověřené kopii.

(2) Právnícké osoby dále v oznámení uvedou

- a) účel sbírky,
- b) území, na němž se sbírka bude konat,
- c) datum zahájení a ukončení sbírky,
- d) způsob provádění sbírky,
- e) název a adresu banky nebo její pobočky nebo pobočky zahraniční banky, u níž je zřízen bankovní účet ke shromažďování příspěvků získaných sbírkou, a číslo tohoto účtu, koná-li se sbírka způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. a),
- f) podmínky pro otevření a zjištění obsahu pokladniček, koná-li se sbírka způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. c),
- g) určení výše příspěvku při prodeji předmětů, v jejichž ceně je příspěvek zahrnut, nebo určení výše příspěvku na vstupenkách, koná-li se sbírka způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. d) nebo e),
- h) číslo pronajaté telefonní linky určené k získávání příspěvků, koná-li se sbírka způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. f).

(3) K oznámení právnícká osoba připojí

- a) vzor sběrací listiny, koná-li se sbírka způsobem uvedeným v § 9 odst. 1 písm. b),
- b) souhlas Ministerstva zahraničních věcí s konáním veřejné sbírky, má-li být výtěžku sbírky použito v zahraničí; Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje použití výtěžku sbírky v zahraničí z hlediska zahraničně politických zájmů České republiky a přijatých mezinárodních závazků, kterými je Česká republika vázána.

(4) Právnícká osoba, nejde-li o obec nebo kraj, k oznámení dále připojí

- a) potvrzení příslušného orgánu v místě sídla právnícké osoby o tom, že nemá splatný daňový nedoplatek, a o tom, že nemá splatný nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- b) čestné prohlášení o tom, že nevstoupila do likvidace, nebyl na ni prohlášen konkurs nebo nebylo zahájeno vyrovnací řízení nebo nebyl návrh na prohlášení konkursu zamítnut pro nedostatek majetku anebo na ni nebyla vyhlášena nucená správa.

(5) Právnícká osoba je povinna nejpozději do 5 pracovních dnů oznámit příslušnému krajskému úřadu každou změnu údajů uvedených v oznámení nebo v dokladech, které k němu připojuje, podle odstavců 1 až 4.

(6) Nemá-li oznámení náležitosti stanovené v odstavcích 1 až 4, vyzve příslušný krajský úřad bez zbytečného odkladu právnickou osobu, aby ve lhůtě, která musí odpovídat povaze nedostatku v oznámení a zároveň nesmí být kratší než 5 pracovních dnů, náležitosti oznámení doplnila. Doba, po kterou není výzvě vyhověno, se do lhůty podle § 4 odst. 1 nezapočítává. Nedoplní-li právnická osoba chybějící náležitosti oznámení ve lhůtě stanovené ve výzvě, příslušný krajský úřad oznámení odloží a právnickou osobu o tom vyrozumí.

odstavec 1

písm. a)

Stanovují se požadavky na obsah oznámení obce nebo kraje hodlajících konat sbírku. Orgánem příslušným k vydání usnesení podle bodu 1. je v případě obcí rada obce (§ 102 odst. 3 zákona o obcích), pokud si rozhodování v této věci nevyhradilo zastupitelstvo obce, a v případě kraje rada kraje (§ 59 odst. 3 krajského zřízení), pokud si rozhodování v této věci nevyhradilo zastupitelstvo kraje. V Praze je příslušným orgánem Rada hl. m. Prahy (§ 68 odst. 3 zákona o hl. m. Praze).

písm. b)

Stanovují se požadavky na právnické osoby pokud nejde o obce a kraje.

Právnické osoby, vyjma obcí a krajů, uvádí v oznámení též údaje o osobě oprávněné jednat jménem právnické osoby ve věci veřejné sbírky a dokládají její bezúhonnost. Touto osobou může být fyzická osoba, která je statutárním orgánem, ale i kterákoli jiná fyzická osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům a která byla pověřena statutárním orgánem k zastupování právnické osoby ve věcech sbírky. Jednání této fyzické osoby ve věci veřejné sbírky je jednáním právnické osoby (v případě statutárního orgánu), respektive jednáním za právnickou osobu (v případě jiných osob), to znamená, že právnickou osobu zavazuje. Je třeba odlišovat tuto fyzickou osobu a fyzické osoby pověřené konáním, resp. prováděním sbírky ve smyslu § 14 zákona o veřejných sbírkách.¹²⁾

odstavec 2

Stanovují se další náležitosti oznámení o konání sbírky. Údaje požadované podle ustanovení § 5 jsou údaji klíčovými pro posouzení základních otázek – zda vůbec jde o veřejnou sbírku (účel sbírky) a který krajský úřad je příslušný se oznámením zabývat (právnická osoba, která chce konat sbírku).

Výše příspěvku při prodeji předmětů nebo vstupenek, v jejichž ceně je příspěvek zahrnut, může být stanovena nejen pevnou nominální částkou, ale i procentuálním vyjádřením.

odstavec 3

písm. b)

Souhlas Ministerstva zahraničních věcí s konáním sbírky, má-li být výtěžku sbírky

¹²⁾ Viz komentář k § 14 zákona o veřejných sbírkách.

použito v zahraničí, je nutnou součástí oznámení. Bez souhlasu Ministerstva zahraničních věcí nelze konání sbírky osvědčit, neboť oznámení by nebylo kompletní.

odstavec 4

U právnických osob, vyjma obcí a krajů, je dále požadováno:

písm. a)

Potvrzení o neexistenci splatných nedoplatků na daních, pojistném na veřejném zdravotním pojištění, sociálním zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, včetně penále na těchto odvodech. Potvrzení má vydat věcně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu má dotčená právnická osoba své sídlo.

Zákon nestanoví délku doby, která může uplynout od vydání požadovaného potvrzení. S ohledem na dikci ustanovení § 5 odst. 4 písm. a), kde je uváděno, že právnická osoba prokazuje, že nemá nedoplatky, je třeba učinit závěr, že potvrzení musí být natolik aktuální, aby prokázalo, že právnická osoba nemá nedoplatky v době podání oznámení. Potvrzením vydaným před rokem tak prokazujeme pouze skutečnost, že právnická osoba neměla v té době nedoplatky, což je však z hlediska konání sbírky irelevantní. Doba, která uplynula od vydání potvrzení by neměla přesáhnout několik týdnů, konečné posouzení však bude v každém konkrétním případě pouze na příslušném krajském úřadu.

písm. b)

Upravuje čestné prohlášení o tom, že právnická osoba nevstoupila do likvidace, nebo na ni nebyl prohlášen konkurs, zahájeno vyrovnací řízení, případně nebyl návrh na prohlášení konkursu zamítnut pro nedostatek majetku nebo na ni nebyla uvalena nucená správa.

Čestné prohlášení činí jménem právnické osoby statutární orgány, to jsou osoby oprávněné za ni jednat. Úmyslně nepravdivě podané čestné prohlášení je možno postihnout jako přestupek proti pořádku ve státní správě podle § 21 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Za úmyslné porušení povinnosti podat pravdivé čestné prohlášení je podle ustanovení § 6 zákona o přestupcích odpovědná fyzická osoba, která jednala za právnickou osobu, a která nepravdivé čestné prohlášení učinila.

Likvidace právnické osoby je proces vypořádání majetku obchodní společnosti, družstva, či jiné právnické osoby, pro kterou stanoví povinnost likvidace před jejím zánikem zákon. Likvidaci obchodních společností upravuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.¹³⁾ Podle § 20a odst. 4 občanského zákoníku se ustanovení obchodního zákoníku o likvidaci obchodních společností přiměřeně použijí i pro likvidaci jiné právnické osoby, pokud z ustanovení upravujících tyto právnické osoby nevyplývá něco jiného.

¹³⁾ § 70 až § 75b obchodního zákoníku.

Takovou jinou úpravou je například zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, nebo částečně zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Konkurs a vyrovnání jsou dva zákonné prostředky k řešení dlužníka. Jejich cílem je dosáhnout poměrného uspokojení věřitelů z dlužníkovy majetku. Právní úprava konkursu a vyrovnání je obsažena v zákoně č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů. Úpadkem je krizová majetková situace dlužníka, kdy dlužník není schopen platit po delší dobu více věřitelům své splatné závazky nebo je předlužen.

Nucená správa se zavádí nad obchodními společnostmi se zvláštním předmětem podnikání v rámci výkonu státního dozoru nad jejich činností, jestliže podstatným způsobem porušují své povinnosti a poškozují tím osoby, které jim svěřily peněžní či jiné prostředky ke správě.¹⁴⁾

Pokud po zahájení sbírky vyjde najevo, že čestné prohlášení bylo nepravdivé, bude, kromě postihu podle přestupkového zákona, nutno postupovat podle § 21 odst. 1, to jest rozhodnout o tom, že sbírku nelze konat. Vyjde-li tato okolnost najevo před zahájením sbírky, bude třeba postupovat podle § 6.

odstavec 5

Zakotvuje povinnost právnické osoby oznamovat ve stanovené lhůtě příslušnému krajskému úřadu každou změnu údajů uvedených v oznámení včetně jeho příloh. Za stávající právní úpravy však není nedodržení této povinnosti správním deliktem (viz § 25).

Nesplnění této povinnosti tak lze postihnout pouze vydáním dodatečného rozhodnutí podle § 21 odst. 2. Lze předpokládat, že právnická osoba svoji povinnost splní mnohdy již před vydáním takového rozhodnutí, jakmile se dozví, že je v této věci vedeno správní řízení. Doporučuje se proto v oznámení o zahájení řízení podle § 21 odst. 2 uvést přesně, z jakého důvodu je řízení vedeno, v co může vyústit (vydání rozhodnutí o dočasném zastavení sbírky), a že v případě splnění povinnosti před vydáním rozhodnutí podle § 21 odst. 2 bude řízení zastaveno podle § 30 správního řádu č. 71/1967 Sb.

odstavec 6

Upravuje postup při neúplném oznámení. Odložení oznámení je specifickým způsobem vyřešení oznámení o zahájení sbírky. Vzhledem k obecnému významu institutu odložení věci (který nemá za následek překážku věci rozhodnuté) lze usuzovat, že není vyloučeno, aby při pozdějším doplnění oznámení došlo k osvědčení sbírky. Tento postup ovšem nebude připadat v úvahu v případě, že k doplnění oznámení dojde v časovém horizontu delším, než několik dnů (oproti původně

¹⁴⁾ Hendrych, D. a kol.: Právnický slovník, C. H. Beck, 2. vydání, Praha 2003.

stanovené lhůtě). Při pozdějším doplnění údajů totiž nebude již většina údajů uvedených v oznámení aktuální. Lze se proto přiklonit k závěru, že při prodlevách přesahujících rámcově 14 dnů bude třeba podávat nové oznámení.

Toto ustanovení je speciální ve vztahu k ustanovení § 6 odst. 1. To znamená, že nedoplnění oznámení není důvodem k vydání zamítavého rozhodnutí, ale k odložení věci.

K tomuto ustanovení je ještě nutno upozornit, že krajský úřad má povinnost vyzvat oznamovatele k doplnění oznámení bez zbytečného odkladu. Neodůvodněné prodlevy ve vyzvání k odstranění nedostatků oznámení jsou nezákonnou nečinností.

§ 6

(1) V případě, že příslušný krajský úřad zjistí, že účel oznámené sbírky je v rozporu s tímto zákonem nebo že právnická osoba, která konání sbírky oznámila, nespĺnila jiné podmínky stanovené tímto zákonem, rozhodne, že sbírku nelze konat; odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 příslušný krajský úřad zveřejní na své úřední desce.

odstavec 1

Rozhodnutí se vydává ve správním řízení podle správního řádu, odvolání má vyloučen odkladný účinek.

Rozhodnutí je vydáváno v případě, že je účel oznámené sbírky v rozporu se zákonem o veřejných sbírkách (viz § 1 odst. 2) nebo že právnická osoba, která konání sbírky oznámila, nespĺnila jiné podmínky stanovené zákonem o veřejných sbírkách. Pod pojem „jiné podmínky stanovené zákonem o veřejných sbírkách“ by neměla být podřazována neúplnost oznámení (včetně příloh), neboť neúplnost oznámení nevede k zamítavému rozhodnutí, ale podle § 5 odst. 6 (není-li reagováno na výzvu k odstranění nedostatků) k odložení oznámení. Takovým porušením by mohlo být například dodání nepravdivého čestného prohlášení (§ 5 odst. 4 písm. b). Vyjde-li nepravdivost údajů uvedených v oznámení o konání sbírky, jakož i dokladech k němu připojovaných, najevo až po zahájení sbírky, bude se postupovat podle § 21 odst. 1, to znamená, že se musí rozhodnout, že sbírku nelze konat.

Z dikce tohoto ustanovení plyne, že toto rozhodnutí je možno vydat jen u sbírek oznámených. Rozhodnutí podle tohoto ustanovení se vydává v zásadě místo vydání osvědčení. Jedná se o správní rozhodnutí vydávané podle správního řádu. Rozhodnutí je tedy nutno doručit právnické osobě do vlastních rukou – speciální úprava doručování podle § 4 se zde nepoužije. Rozhodnutí by mělo být vydáno do

30 dnů od přijetí oznámení. Je nutno v něm realizovat procesní postup podle správního řádu (to jest včetně § 33 odst. 2 správního řádu č. 71/1967 Sb.). Rozhodnutí lze vydat i v případě, že již bylo vydáno osvědčení, sbírka ještě nebyla zahájena, ale vyjdou najevo skutečnosti, pro něž by bylo třeba sbírku zakázat (neosvědčit). Osvědčení není správním rozhodnutím a nebrání proto vydání rozhodnutí podle § 6 v téže věci.

Poněkud odlišná bude situace, kdy bylo vydáno rozhodnutí podle § 4 odst. 2 (o předčasném konání sbírky) a dříve než dojde k zahájení sbírky, vyjdou najevo okolnosti, pro něž by byl dán důvod k rozhodnutí o zákazu konání sbírky. Takové rozhodnutí by bylo nutno po právní moci odstranit podle § 62 nebo § 65 správního řádu č. 71/1967 Sb. Vzhledem k tomu, že v takových situacích však dojde téměř vždy k zahájení sbírky dříve, než by mohlo proběhnout přezkumné řízení ve věci, nebude asi takové řízení v praxi připadat v úvahu.

Po zahájení sbírky je nutno, vyjdou-li najevo takovéto okolnosti, postupovat podle § 21, to jest rozhodnout o zákazu konání sbírky. Toto rozhodnutí je možno vydat bez ohledu na to, zda byla sbírka osvědčena osvědčením podle § 4 odst. 1 nebo rozhodnutím podle § 4 odst. 2 (vychází se z principu *clausula rebus sic stantibus*).

Řízení podle tohoto ustanovení je zahajováno na návrh účastníka, kterým je oznámení o konání sbírky. Účastníkem tohoto řízení je jen dotčená právnická osoba.

Na konání sbírky i přes rozhodnutí, jímž je vysloveno, že sbírku nelze konat, lze reagovat vymáháním výkonu rozhodnutí podle § 79 odst. 3 správního řádu č. 71/1967 Sb., a to ukládáním pořádkových pokut.

odstavec 2

Rozhodnutí podle odst. 1 je krajský úřad povinen zveřejnit na své úřední desce. Zveřejnění má pouze informativní charakter, nemá účinky oznámení rozhodnutí účastníkovi řízení.

§ 7

(1) Nerozhodne-li příslušný krajský úřad, že sbírku nelze konat, sbírka může být propagována a její konání zahájeno nejdříve dnem následujícím po uplynutí třicátého dne ode dne uvedeného v osvědčení příslušného krajského úřadu o přijetí oznámení splňujícího předepsané náležitosti podle § 4 odst. 1 a 2, pokud tato lhůta nebyla v důsledku nezapočtení doby uvedené v § 5 odst. 6 větě druhé prodloužena, popřípadě dnem stanoveným v rozhodnutí příslušného krajského úřadu podle § 4 odst. 2.

(2) Sbírka musí být zahájena nejpozději do 120 dnů ode dne oznámení příslušnému krajskému úřadu. Pokud sbírka není ve stanovené lhůtě zahájena, nelze ji již konat.

odstavec 1

Stanovuje se okamžik, od kdy lze propagovat a zahájit konání sbírky. Porušení tohoto omezení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 50 000 Kč (§ 25). Nejvyšší postih bude přicházet v úvahu např. za situace, kdy byla právnická osoba výslovně poučena o datu, od kterého může sbírku konat, tuto povinnost úmyslně nerespektovala, v minulosti se již takového jednání dopustila a sbírku koná bezprostředně po datu přijetí oznámení konání sbírky.

Odkaz na § 4 odst. 1 a 2 je nutno vykládat ve vazbě na § 5, kde jsou stanoveny náležitosti oznámení. V osvědčení je třeba uvést den přijetí oznámení. Podle dikce tohoto odstavce by mělo být uvedeno datum, kdy bylo přijato oznámení splňující požadované náležitosti, zároveň je ovšem řešeno prodloužení lhůty v důsledku nevyhovění výzvy podle § 5 odst. 6. Pokud se ovšem za den oznámení bude považovat až den perfektního oznámení, pak je část ustanovení o prodloužení lhůty matoucí. Není tak možné vyhovět oběma částem zmiňovaného ustanovení najednou, je tedy nutno zvolit jednu z variant.

S ohledem na větší srozumitelnost osvědčení, stejně jako zachování stejného přístupu k institutu oznámení¹⁵⁾ považujeme za lepší odhlédnout od části ustanovení o započítávání lhůt v důsledku nevyhovění výzvě a v osvědčení uvádět až datum přijetí perfektního oznámení (to jest oznámení splňujícího veškeré náležitosti včetně příloh).

odstavec 2

Stanovuje se nejzazší lhůta pro zahájení konání sbírky.

Zahájení sbírky po této lhůtě je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 300 000 Kč (§ 25).

Lhůtu (120 dnů) je podle našeho názoru třeba počítat ode dne doručení oznámení splňujícího všechny náležitosti zakotvené v § 5 odst. 1 až 4 (to jest perfektního oznámení). Opačný výklad, tedy že lhůta běží od doručení i neperfektního oznámení, by mohl vést k absurdním situacím. Například tehdy, jestliže oznámení neobsahuje souhlas Ministerstva zahraničních věcí podle § 5 odst. 3 písm. b). Obstarání souhlasu totiž může trvat za určitých okolností i poměrně dlouhou dobu – několik týdnů, či dokonce měsíců (například bude třeba prověřit zahraničně politickou situaci ve státě, kde mají být prostředky užity). Oznámení by tak bylo doplněno třeba až po třech či čtyřech měsících. V takovém případě by však už sbírku, ač by byla osvědčena, v podstatě nebylo možné konat.

§ 8

(1) Právnická osoba musí písemně nebo ústně do protokolu informovat

¹⁵⁾ Viz např. komentář k ustanovení § 7 odst. 2 nebo § 8 odst. 2) zákona o veřejných sbírkách.

příslušný krajský úřad o zahájení sbírky, a to nejpozději do 30 dnů ode dne jejího zahájení.

(2) Konání sbírky skončí dnem uvedeným právnickou osobou v oznámení podle § 5 odst. 2 písm. c), popřípadě dnem uvedeným v rozhodnutí příslušného krajského úřadu (§ 21 odst. 1), nejpozději však do 3 let ode dne oznámení sbírky.

odstavec 1

Právnické osobě se ukládá povinnost informovat stanoveným způsobem příslušný krajský úřad o zahájení sbírky.

Nesplnění této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 50 000 Kč (§ 25 zákona o veřejných sbírkách).

odstavec 2

Stanovuje se omezení doby konání sbírky. Zkrácení doby konání sbírky bylo do zákona zavedeno za účelem předcházení těžko kontrolovatelným jednáním, která bylo možno při konání dlouhodobějších sbírek (například desetiletých) realizovat snáze, než při sbírkách časově omezených.

Nesplnění této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč. Nejvyšší postih bude připadat v úvahu např. v situaci, kdy je sbírka konána právnickou osobou nadále po dlouhou dobu (v řádu i několika let), a to s úmyslem využít důvěry příspěvateľů založené na původní legalitě sbírky a vyhnout se veřejnoprávní kontrole výtěžku sbírky, přičemž se takového jednání právnická osoba dopustila již v minulosti.

Tříletá lhůta se počítá ode dne oznámení konání sbírky (nikoli ode dne zahájení sbírky). S ohledem na argumentaci uvedenou v § 7 odst. 2 se lze přiklonit k závěru, že lhůta počíná běžet až od okamžiku, kdy je oznámení perfektní.

Veřejnou sbírku lze prodloužit, neboť to zákon nevyklučuje. Celková doba konání sbírky i po prodlouženích však nesmí přesáhnout 3 roky. Při prodloužení sbírky je třeba, aby právnická osoba tuto skutečnost písemně příslušnému krajskému úřadu oznámila podle § 5 odst. 5. Toto oznámení musí učinit ještě před uplynutím termínu ukončení sbírky, který byl uveden v osvědčení jejího konání.

S ohledem na dispozitivní povahu konání veřejné sbírky je nutno připustit i předčasné ukončení sbírky z vůle pořadatele. Nikoho nelze ke konání sbírky nutit. V takovém případě bude třeba, aby právnická osoba toto své rozhodnutí oznámila příslušnému krajskému úřadu. Oznámení by mělo mít písemnou formu, protože ji má i oznámení o konání sbírky. Lze připustit i oznámení ústně do protokolu u příslušného správního úřadu. Sbíрка se ukončí a provede se vyúčtování. Zároveň lze

doporučit o předčasném ukončení sbírky informovat veřejnost. Vzhledem k tomu, že zákon tuto povinnost neukládá právnické osobě, je možné jí takové informování veřejnosti pouze doporučit, nikoli však závazně uložit. V praxi tak bude přinejmenším vhodné, aby příslušný krajský úřad předčasné ukončení sbírky ohlásil Ministerstvu vnitra do centrální evidence sbírek.

§ 9

(1) Sbírký se konají jedním nebo více z těchto způsobů:

- a) shromažďováním příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu (§ 23) zřízeném pro tento účel u banky, a to po dobu uvedenou v oznámení o konání sbírky,
- b) sběracími listinami,
- c) pokladničkami v místech určených k přijímání příspěvků,
- d) prodejem předmětů, jestliže je příspěvek zahrnut v jejich ceně,
- e) prodejem vstupenek na veřejná kulturní nebo sportovní vystoupení anebo jiné všeobecně přístupné akce pořádané za účelem získání příspěvku, jestliže je příspěvek zahrnut v ceně vstupenek, nebo
- f) pronájmem telefonní linky určené ke shromažďování příspěvků z telefonního účtu, a to po dobu uvedenou v oznámení o konání sbírky.

(2) Ustanovení zákona o cenách o nepřiměřeném hospodářském prospěchu³⁾ se na výši částky placené na sbírku při prodeji podle odstavce 1 písm. d) a e) nevztahuje.

³⁾ § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

odstavec 1

Stanovuje jednotlivé způsoby konání sbírky. Výčet způsobů je taxativní, tj. není možno konat sbírku některým ze způsobů v tomto ustanovení neuvedených. Sbírký je možno konat jedním ze způsobů nebo jakoukoli kombinací dvou a více způsobů, případně všemi způsoby najednou.

Při nedostatku právní úpravy se lze přiklonit k závěru, že způsoby konání sbírky lze v průběhu konání měnit, to jest rozšiřovat nebo zužovat. V situaci, kdy právnická osoba v průběhu konání sbírky přestane některý ze způsobů využívat, nebude nutno tuto skutečnost hlásit příslušnému krajskému úřadu, neboť v zákoně o veřejných sbírkách není zakotvena povinnost využívat všech oznámených způsobů konání sbírky po celou dobu konání. Je tak na zvážení právnické osoby, kdy a v jaké míře chce jednotlivých způsobů používat. Naopak v případě, že právnická osoba hodlá konat sbírku některým z dalších způsobů, bude nutno tuto skutečnost příslušnému krajskému úřadu oznámit, a bude postupovat podle § 5 odst. 5, jelikož se jedná svým způsobem o změnu oznámení. Toto oznámení příslušný krajský úřad pouze vezme na vědomí. Konání sbírky neoznámeným způsobem zakládá podmínky pro postup podle § 21 odst. 2 zákona o veřejných sbírkách.

K možnosti konání sbírek formou zaslání SMS¹⁶⁾.
K možnosti konání sbírek formou dárcovských SMS (DMS¹⁷⁾).

Veřejné sbírky jsou nejčastěji konány formou pokladniček a shromažďování prostředků na zvláštním bankovním účtu.

odstavec 2

Výše příspěvku zahrnutého v ceně předmětu nebo vstupenky se neposuzuje podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Důvodem je skutečnost, že konání veřejné sbírky není podnikáním. Naopak z povahy věci vyplývá, že cena předmětu bude obvykle „nepřiměřená“, to znamená, že předmět nebo vstupenka bude dražší, než kdyby byly prodávány za normálních komerčních podmínek. Kupujícím je však v daném případě jasné, že koupí daného předmětu nebo vstupenky přispívají na určitý veřejně prospěšný účel, což bude obvykle též podstatným motivem koupě.

§ 10

(1) Sběrací listiny musí být postupně očíslovány, vydány jen v jednom originálním vyhotovení a opatřeny otiskem razítka a podpisy statutárních orgánů právnické osoby; musí dále obsahovat

- a) název právnické osoby,
- b) účel sbírky,
- c) datum a označení příslušného krajského úřadu, kterému byla sbírka oznámena, a datum přijetí oznámení podle § 4 odst. 1,
- d) území, na němž se sbírka bude konat, a dobu, po kterou se sbírka bude konat,
- e) jméno, příjmení, popřípadě též titul a vědeckou hodnost a dále datum narození, místo trvalého pobytu a číslo občanského průkazu fyzické osoby pověřené konáním sbírky a pořadové číslo jí vydané plné moci (§ 14 odst. 1),
- f) sloupec pro vyznačení výšky poskytnutých příspěvků a sloupec pro podpisy přispěvatelů.

(2) Právnická osoba musí před zahájením sbírky předložit obecnímu úřadu, v územně členěném statutárním městě úřadu městského obvodu (městské části), v hlavním městě Praze úřadu městské části, (dále jen „obecní úřad“), v jehož územním obvodu se má sbírka konat, sběrací listiny mající náležitosti uvedené v odstavci 1 se žádostí o ověření jejich počtu a náležitostí; o ověřeném počtu sběracích listin vydá obecní úřad právnické osobě potvrzení pro účely vyúčtování sbírky.

(3) Koná-li sbírku sběracími listinami obec, předloží sběrací listiny podle

¹⁶⁾ Viz komentář k § 12 zákona o veřejných sbírkách.

¹⁷⁾ Viz komentář k § 16 zákona o veřejných sbírkách.

odstavce 2 příslušnému krajskému úřadu, koná-li sbírku kraj, předloží sběrací listiny Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“).

(4) Fyzické osoby pověřené prováděním sbírky dbají, aby přispěvatelé v příslušném sloupci sběrací listiny vyznačili poskytnutý příspěvek a podepsali se jménem a příjmením.

Toto ustanovení upravuje postup při konání veřejných sbírek sběracími listinami. Tato úprava je v podstatě shodná s právní úpravou obsaženou dříve v § 4 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 62/1973 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o veřejných sbírkách, zrušené vyhláškou č. 118/2001 Sb.

odstavec 1

Stanovuje náležitosti sběracích listin. Jejich cílem je poskytnout přispěvateli jasnou představu o tom, komu a za jakým účelem přispívá. Jejich smyslem je též získání přesného přehledu (ať už pro právnickou osobu nebo krajský úřad) o poskytnutých příspěvcích.

odstavec 2

Zakotvuje povinnost předložit před zahájením veřejné sbírky sběrací listiny obecnímu úřadu (úřadu městské části / městského obvodu) za účelem ověření jejich počtu a náležitostí. O ověření vydá příslušný úřad právnické osobě písemné potvrzení.

Porušení této povinnosti (předložit obecnímu úřadu sběrací listiny) je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 300 000 Kč.

odstavec 3

Stanovuje, komu předkládá sběrací listiny obec a kraj, pokud konají sbírku. V tomto ustanovení je také zavedena legislativní zkratka pro Ministerstvo vnitra.

odstavec 4

Upravuje povinnost fyzických osob pověřených prováděním sbírky zajistit vyznačení výše příspěvku a podpisu přispěvatele.

Nesplnění této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 10 000 Kč. K pověření fyzických osob viz § 14 zákona o veřejných sbírkách.

§ 11

(1) Provádí-li se sbírka pokladničkami, musí právnická osoba předem oznámit jejich počet a umístění obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu budou pokladničky rozmístěny, nebo oznámit, že pokladničky budou přenosné, a zabezpečit pokladničky proti odcizení. Pokladničky musí právnická osoba dále zabezpečit proti neoprávněnému otevření, a to tak, aby bez poru-

šení tohoto zabezpečení nemohl být jejich obsah vyjmut; takto zabezpečené pokladničky obecní úřad zapečetí.

(2) Otevření pokladničky musí právnická osoba oznámit nejméně 3 pracovní dny předem, s uvedením data pracovního dne a hodiny, obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu pokladničku umístila.

(3) Otevření pokladničky musí být přítomni 2 oprávnění zástupci právnické osoby a 1 zaměstnanec obce zařazený do obecního úřadu. Koná-li sbírku obec, musí být přítomni 3 zástupci obce, z nichž 1 je zaměstnancem obce zařazeným do obecního úřadu; jde-li o sbírku kraje, 3 zástupci kraje, z nichž 1 je zaměstnancem kraje zařazeným do krajského úřadu; zástupci si navzájem prokážou svoji totožnost. V zápise o provedeném otevření pokladničky potvrdí svými podpisy výši finanční částky vyjmuté z pokladničky. Vyhotovený zápis je součástí dokladů předkládaných k provedení kontroly vyúčtování sbírky.

(4) Koná-li sbírku pokladničkami obec nebo kraj na svém území, neoznačuje podle odstavce 1 umístění pokladniček a při jejich otevření nepostupuje podle odstavce 2. O provedeném otevření pokladničky se vyhotoví zápis podle odstavce 3 s uvedením míst, kde byly pokladničky umístěny.

odstavec 1

Právnické osobě je ukládána povinnost oznámit předem obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu budou pokladničky rozmístěny, jejich počet a rozmístění (případně, že jsou přenosné). Porušení této povinnosti zakládá správní delikt podle § 25 odst. 1 písm. b), postižitelný pokutou až do výše 300 000 Kč. Nejvyšší pokutou bude možno postihnout například úmyslné neoznámení počtu a umístění pokladniček příslušnému obecnímu úřadu, nebo když fyzická osoba, která sbírku koná pokladničky nezabezpečí proti odcizení ani neoprávněnému otevření, se tohoto jednání dopustí opakovaně, i přes upozornění příslušného úřadu, a v důsledku zanedbání těchto povinností dojde k odcizení nebo neoprávněnému otevření pokladniček a vybrání peněz v nich obsažených.

V zájmu předcházení možnému zneužití hotových peněz z pokladniček je upraven ve větě druhé tohoto ustanovení i postup pro jejich zabezpečení.

V této souvislosti je ovšem třeba poukázat na skutečnost, že porušení povinnosti nechat zapečetit pokladničky není s ohledem na ustanovení § 25 postižitelné pokutou. Tato situace samozřejmě dává příležitost k podvodům. Pokladničky mohou být bez kontroly otevírány a vybírány, přičemž není možnost toto jednání nějakým způsobem zjistit. Může se také stát, že právnická osoba obecnímu úřadu ohlásí například 20 přenosných pokladniček, zapečetit jich nechá pouze 10, ale ve skutečnosti jich bude používat 25. Obecní úřad ani krajský úřad nemohou právnic-

kou osobu pokutovat za nezapečetění pokladniček, a přesto, že se po území obce pohybují osoby s nezapečetěnými pokladničkami, nemůže zjistit, zda jde o pokladničky ohlášené či neohlášené. Pouze pro úplnost uvádíme, že zapečetěním pokladničky se rozumí její zapečetění obecním úřadem (obvykle nálepkou přes níž je dán otisk razítka obce a podpis osoby, která zapečetění provedla).

Jediným postihem právnické osoby za nezabezpečení a nezapečetění pokladniček je tak v současnosti pouze dočasné zastavení sbírky podle § 21 odst. 2.

Nerespektování takového rozhodnutí je pak správním deliktem podle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných sbírkách.

odstavec 2

Termín otevření pokladničky je právnická osoba povinna hlásit obecnímu úřadu alespoň 3 pracovní dny předem. V praxi se vyskytují potíže, že některé právnické osoby obecnímu úřadu nesdělují údaj o místě otevření pokladničky s odkazem na to, že tuto povinnost zákon nestanoví. Je samozřejmě logické, že obecnímu úřadu musí být oznámeno i místo, kde má k otevření pokladničky dojít, aby se obecní úředník mohl otevření zúčastnit, jak je stanoveno v odstavci 3. Pokud právnická osoba místo otevření pokladničky nesdělí, komplikuje tak situaci především sama sobě. Pokud místo nesdělí, úředník se nebude moci k jejímu otevření dostavit a právnická osoba tak nebude schopna pokladničku bez porušení zákona otevřít, neboť přítomnost úředníka obce je při otevírání pokladničky nezbytná. Právnická osoba se nebude moci domáhat ani odškodnění za nedostavení se úředníka (z titulu nesprávného úředního postupu), neboť tuto situaci zapříčinila sama svým jednáním.

Navíc je nesplnění povinnosti podle tohoto ustanovení správním deliktem postižitelným pokutou do 100 000 Kč.

odstavec 3

K otevření pokladničky může dojít v zásadě na kterémkoli vhodném místě, tedy nejen na obecním úřadě, nebo v místě, kde byla pokladnička umístěna.

Porušení povinnosti uložené tímto ustanovením je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 4

V případě konání sbírek obcemi či kraji na jejich vlastním území se umístění pokladniček neoznamuje a při jejich otevření se nepostupuje podle odstavce 2. Přesto lze doporučit, koná-li sbírku kraj, aby došlo k informování dotčených obcí o tom, že na jejich území bude veřejná sbírka probíhat. Předejde se tak zbytečným dohadům o oprávněnosti sbírky a navíc obce mohou o konání sbírky vhodným způsobem vyrozumět své občany, a tím přispět k propagaci sbírky.

§ 12

Provádí-li se sbírka prodejem předmětů, v jejichž ceně je zahrnut příspěvek, vyznačí se na nich zřetelně výše tohoto příspěvku, je-li to možné nebo účelné. Právnícká osoba dále vyvěsí v prostoru, kde se takové předměty prodávají, oznámení, v němž je uvedeno, kdo sbírku koná, k jakému účelu, výše příspěvku a kterému příslušnému krajskému úřadu byla sbírka oznámena.

Upravuje se konání sbírky prodejem předmětů. Úprava je převzata z již zmíněné zrušené vyhlášky Ministerstva vnitra č. 62/1973 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o veřejných sbírkách.

Výtěžkem sbírky je v případě konání sbírky tímto způsobem nikoli celková cena předmětu, ale pouze příspěvek, jehož výše je určena v oznámení (§ 5 odst. 2 písm. g)).¹⁸⁾

Místa, kde může k prodeji předmětů docházet, nejsou vymezena pozitivním způsobem, ale negativně, prostřednictvím ustanovení § 15, které stanoví omezení pro konání sbírek tímto způsobem. Podle posledně citovaného ustanovení se tímto způsobem realizovaná sbírka nesmí konat v prostředcích veřejné dopravy a prostorách pro cestující. V jiných veřejně přístupných prostorách je možno konat sbírku jen se souhlasem jejich provozovatele nebo majitele.¹⁹⁾

Zákon neupravuje, kam mají být ukládány peníze získané za prodej předmětů než budou poukázány na zvláštní bankovní účet. Peníze tak mohou být dávány v podstatě kamkoli. V praxi se občas stává, že právnícká osoba konající sbírku má tendenci vkládat takto získané prostředky do pokladniček. Důvod jejího chování je pochopitelný, je jím obvykle snaha podpořit důvěru veřejnosti. Takový postup je ovšem chybný, když konání sbírky pokladničkami je jiným způsobem, než konání sbírky prodejem předmětů, přičemž tyto dva způsoby nelze zaměňovat.

Pokud chtějí právnícké osoby zajistit bezpečnost nakládání s penězi získanými prodejem předmětů, lze jim doporučit vkládat takto získané prostředky do zabezpečených schránek, které mohou být pečetěny například otiskem razítka právnícké osoby konající sbírku. Pokud jsou peníze získané za prodej předmětů vkládány do zapečetěných pokladniček (ve smyslu zákona o veřejných sbírkách), může docházet k nesrovnalostem při vyúčtování, neboť jeden příjem může být vykazován i dvakrát (jak u prodeje předmětů, tak u pokladniček). Jestliže byly takto do pokladniček vkládány jen některé prostředky získané za prodej předmětů, bude poměrně obtížné určit výtěžek sbírky. Je proto vhodné právníckou osobu, pokud je to možné a lze-li u ní vznik takového problému předpokládat, na výše uvedené skutečnosti upozornit.

¹⁸⁾ Viz též výklad k § 1 odst. 3 písm. b) zákona o veřejných sbírkách.

¹⁹⁾ K důvodům těchto omezení viz komentář k § 15 zákona o veřejných sbírkách.

Za prodej předmětů nelze považovat situaci, kdy mobilní operátoři přidávají ke každé zaslání SMS v rámci jejich sítě určitou částku, kterou poté chtějí využít na veřejně prospěšný účel. SMS totiž není předmětem, ale službou. Konání sbírek formou SMS je možné pouze za podmínky, že jde o zaslání SMS na pronajatou telefonní linku. V takovém případě je sbírka konána způsobem stanoveným v § 9 odst. 1 písm. f).

Porušení povinností stanovených v tomto paragrafu je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 100 000 Kč.

§ 13

Při veřejných kulturních a sportovních vystoupeních nebo jiných všeobecně přístupných akcích pořádaných za účelem získání příspěvku uvede právnická osoba na vstupenkách výši příspěvku. Dále vyvěsí u vchodu do prostoru, kde se takové vystoupení nebo akce koná, na zřetelně viditelném místě oznámení, v němž je uvedeno, kdo je pořadatelem takového vystoupení nebo akce, kterému příslušnému krajskému úřadu byla sbírka oznámena, k jakému účelu se koná a kolik vstupenek bylo vytištěno. Tyto údaje uvede právnická osoba na všech veřejných oznámeních o takovém vystoupení nebo akci.

Upravuje povinnosti při konání sbírky prodejem vstupenek na veřejná kulturní a sportovní vystoupení a jiné veřejné akce. Jinými veřejnými akcemi jsou např. vzdělávací akce (semináře), na něž je vybíráno vstupné, které má být následně použito k veřejně prospěšnému účelu – například k tomu, k němuž se vztahovala přednáška (*př. přednáška o léčbě rakoviny – výtěžek ze vstupného na výzkum léčby rakoviny*).

Výtěžkem sbírky je v případě konání sbírky tímto způsobem nikoli celková cena vstupenky, ale pouze příspěvek, jehož výše je určena v oznámení (§ 5 odst. 2 písm. g)).²⁰⁾

Porušení povinností stanovených v tomto ustanovení (neuvedení výše příspěvku na vstupenkách, nevyvěšení u vchodu požadovaných údajů) je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 100 000 Kč.

§ 14

(1) Fyzická osoba pověřená konáním sbírky se na požádání vykáže plnou mocí právnické osoby, která obsahuje jméno, příjmení, popřípadě též titul a vědeckou hodnost a dále datum narození, místo trvalého pobytu a číslo občanského průkazu této fyzické osoby a údaje uvedené v § 10 odst. 1 písm. a) až d); plná moc musí být opatřena pořadovým číslem, podpisy statutárních orgánů právnické osoby a otiskem jejího razítka.

(2) Prováděním sbírky nelze pověřit fyzickou osobu mladší 15 let a fyzic-

²⁰⁾ Viz též výklad k § 1 odst. 3 písm. b) zákona o veřejných sbírkách.

kou osobu, která byla rozhodnutím soudu zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena.

Fyzické osoby pověřené prováděním, respektive konáním sbírky jsou ty osoby, které realizují konkrétní úkony k zabezpečení sbírky (typicky jde o osoby chodící s pokladničkami, dohlížející na podpisy sběracích listin atp.). Těchto osob může být neomezený počet. Zákon přímo počítá s tím, že jich pravděpodobně bude více, proto také zakotvuje povinnost číslovat plné moci, které jsou jim uděleny.

odstavec 1

Toto ustanovení zakotvuje povinnost fyzické osoby pověřené konáním sbírky vykázat se na požádání plnou mocí obsahující stanovené náležitosti. Požádat o předložení plné moci při konání veřejné sbírky může kdokoli. Osoba žádající o předložení plné moci však není oprávněna požadovat od fyzické osoby pověřené konáním sbírky předložení dokladu totožnosti za účelem zjištění, zda údaje obsažené v plné moci odpovídají skutečnosti.

Porušení povinnosti uvedené v tomto ustanovení je správním deliktem, za nějž je fyzická osoba postížitelná pokutou až do výše 10 000 Kč. Deliktní způsobilost podle zákona o veřejných sbírkách má fyzická osoba od 15 let.

odstavec 2

Prováděním sbírky lze pověřit osobu, která je přinejmenším 15letá (to znamená, že prvním dnem, kdy sbírku provádí, je nejdříve den jejích 15. narozenin) a není omezena/zbavena způsobilosti k právním úkonům.

Osoba mladší 15 let není odpovědná za přestupek ani trestný čin. V případě např. zpronevěry výtěžku sbírky by tak nemohla být za takové jednání postížena. Vědomí trestní (přestupkové) odpovědnosti je faktorem nezanedbatelně omezujícím vůli dotčených osob určité deliktní jednání spáchat. Vzhledem k tomu, že jde o nakládání s finančními prostředky, měla by osoba pověřená prováděním sbírky mít i určitou rozumovou vyspělost pro takovou činnost.

§ 15

Sbírky prováděné sběracími listinami, prodejem předmětů nebo vstupu na veřejná kulturní a sportovní vystoupení nebo jiné všeobecně přístupné akce, v jejichž ceně je zahrnut příspěvek, se nesmějí konat v prostředcích veřejné dopravy a prostorách pro cestující; v jiných veřejně přístupných prostorách je možno je konat jen se souhlasem jejich provozovatele nebo majitele.

Stanovuje se zákaz konání sbírek některými způsoby ve vymezených místech. Jde o částečné převzetí předcházející právní úpravy.

Důvodem omezení konání veřejných sbírek v určitých místech jsou možné negativní dopady takové aktivity. Například prodej vstupenek v prostředcích městské hromadné dopravy by mohl ohrozit jak zdraví cestujících (úraz v důsledku pádu), tak jejich majetek (odklon pozornosti vytváří příležitost pro kapesní zloděje).

§ 16

V případě konání sbírky pronájmem telefonní linky k získávání příspěvků z telefonního účtu je provozovatel telekomunikační sítě povinen sdělit právnické osobě konající sbírku zůstatek na telefonním účtu, jestliže o to požádá.

Pro případ konání sbírky pronájmem telefonní linky k získávání příspěvků z telefonního účtu je pro kontrolu nad konáním sbírek zavedena povinnost provozovatele telekomunikační sítě sdělit právnické osobě konající sbírku na její žádost zůstatek na telefonním účtu. Porušení této povinnosti není podle zákona o veřejných sbírkách postižitelné. To však neznamená, že by se právnická osoba na provozovatele telekomunikační sítě nemohla domáhat splnění této povinnosti cestou občanskoprávní (žalobou podle § 80 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Pokud by právnická osoba konající sbírku v důsledku nečinnosti provozovatele telekomunikační sítě utrpěla škodu, může se domáhat její náhrady žalobou u civilního soudu.

Právní úprava způsobu konání veřejných sbírek pronájmem telefonní linky je v zákoně o veřejných sbírkách velice strohá. Za konání sbírky tímto způsobem je možno považovat konání veřejných sbírek i tak zvanými dárcovskými SMS (neboli DMS). DMS má jednotné telefonní číslo pro všechny projekty a stejný obsah SMS zpráv, každé zaregistrované organizaci je přiděleno heslo, které je součástí textu SMS. DMS je zpoplatněna, informace o prostředcích vybraných touto formou na jednotlivé projekty jsou průběžně zveřejňovány prostřednictvím tak zvaného transparentního účtu.²¹⁾ Zákon o veřejných sbírkách nestanoví, že jedna telefonní linka (číslo) by mohla sloužit pouze pro jednu veřejnou sbírku. Konání veřejných sbírek prostřednictvím DMS tedy podle platné právní úpravy nic nebrání.

§ 17

Právnická osoba konající sbírku nesmí zveřejňovat ani poskytovat, nevyplyvá-li ze zvláštního právního předpisu něco jiného, žádné údaje o osobách, které poskytly příspěvek, s výjimkou údajů podle § 10 odst. 1 písm. f) nebo případů, kdy s tím osoby, které poskytly příspěvek, předem vyslovily souhlas.

Zakotvuje se povinnost právnické osoby dodržovat povinnost mlčenlivosti o údajích týkajících se osob, které poskytly příspěvek na sbírku. Tuto povinnost lze

²¹⁾ Blíže k tomuto projektu viz www.darcovskasms.cz.

prolomit pouze předchozím souhlasem osoby, jejíž údaje mají být zveřejněny nebo poskytnuty.

Porušení této povinnosti je správním deliktem podle zákona o veřejných sbírkách postižitelným pokutou až do výše 300 000 Kč.

Povinnost zachovávat mlčenlivost o osobních údajích fyzických osob zahrnuje i zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon chrání pouze fyzické osoby. Ustanovení § 17 zákona o veřejných sbírkách je obecnější a nelze tedy vyloučit, že jeho prostřednictvím může být poskytována ochrana i osobám právnickým. Vzhledem k tomu, že většina údajů o právnických osobách je obsažena ve veřejně přístupných rejstřících (a sdělení veřejně přístupného údaje nelze samozřejmě postihovat), nebude tento případ příliš častý. Mohlo by tak jít pouze o údaje veřejně nepřístupné. S ohledem na dikci tohoto ustanovení je třeba mít za to, že bez souhlasu příspěvatele nesmí být zveřejňovány ani poskytovány žádné údaje, tj. ani údaje, které nelze označit za osobní. Lze tak pravděpodobně usuzovat, že poskytovat není možno např. ani údaj o výši příspěvku poskytnutého jednotlivými osobami. Výjimkou jsou v tomto směru pouze některé údaje uvedené na sběracích listinách.²²⁾

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, je ve vztahu k § 17 zákona o veřejných sbírkách ustanovením subsidiárním. Specialita zákona o veřejných sbírkách se projeví zejména v otázce postihu za porušení povinnosti mlčenlivosti. Způsob nakládání s osobními údaji příspěvatele se řídí zákonem o ochraně osobních údajů.

§ 18

Tatáž právnická osoba nesmí ke stejnému účelu konat několik sbírek souběžně. Konání další sbírky ke stejnému účelu může právnická osoba oznámit příslušnému krajskému úřadu až po ukončení a řádném vyúčtování předchozí sbírky.

Stanovuje se zákaz souběžného konání více sbírek k témuž účelu touž právnickou osobou. Konání další sbírky ke stejnému účelu lze oznámit až po ukončení a řádném vyúčtování předchozí sbírky – obě tyto podmínky musí být splněny současně. Řádným vyúčtováním je nutno rozumět konečné vyúčtování, které bylo příslušným krajským úřadem schváleno, nebo došlo-li k odvodu výtěžku sbírky do rozpočtu kraje na základě rozhodnutí vydaného podle § 24 odst. 3 věty šesté. Nesplnění podmínky § 18 je důvodem k vydání rozhodnutí podle § 6 odst. 1 z důvodu nesplnění jiných podmínek stanovených zákonem o veřejných sbírkách.

Ze zákazu souběžného konání veřejných sbírek ke stejnému účelu touž právnickou osobou není výjimka, a to ani pro veřejné sbírky povolené ještě za účinnosti

²²⁾ Viz § 10 odst. 1 písm. d) zákona o veřejných sbírkách.

předchozí právní úpravy (zákona č. 37/1973 Sb. a vyhlášky ministerstva vnitra ČSR č. 62/1973 Sb.), konané až za účinnosti tohoto zákona o veřejných sbírkách. Ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 podléhají takové sbírky stejnému režimu jako sbírky osvědčené po 1. červnu 2001. S ohledem na ustanovení § 8 odst. 2 pak zákonodárce v § 28 odst. 2 citovaného zákona výslovně omezil dobu trvání sbírek třemi lety od doby oznámení.

Časovou omezenost veřejných sbírek je nutno vzít v úvahu i při záměru na financování dlouhodobých (více než tříletých) veřejně prospěšných projektů. Je třeba zvážit, zda lze tento projekt rozdělit do fází, jež by na sebe navazovaly, a potom každou zvlášť financovat prostředky z veřejné sbírky. Pokud by každá z takových fází směřovala k naplnění veřejně prospěšného účelu, a to účelu odlišného od sbírky konané za účelem financování fáze bezprostředně předcházející a bezprostředně následující, bylo by touto cestou možno zajistit i financování projektů a programů, které trvají řadu let.

§ 19

(1) Změnit účel konané sbírky lze pouze v případě, že původní účel sbírky zanikl. Pokud účel sbírky zanikl před jejím zahájením, sbírka se nezahájí. Právnícká osoba, která hodlá pokračovat v konání sbírky pro změněný účel, je povinna dosavadní konání sbírky zastavit a tuto skutečnost spolu s oznámením změny účelu sbírky písemně oznámit příslušnému krajskému úřadu tak, aby oznámení změny účelu sbírky obdržel nejpozději 30 dnů před datem, od kterého právnícká osoba hodlá pokračovat v konání sbírky pro změněný účel. V případě, že výtěžku sbírky má být po změně účelu použito v zahraničí, postupuje právnícká osoba podle § 5 odst. 3 písm. b).

(2) Při zjišťování, zda sbírku lze pro změněný účel konat, postupuje příslušný krajský úřad podle § 6.

(3) V případě, že příslušný krajský úřad neshledá důvody pro rozhodnutí, že sbírku nelze pro změněný účel dále konat, osvědčí právnícké osobě datum přijetí oznámení změny účelu sbírky. Je-li v oznámení změny účelu sbírky navrženo z důvodů uvedených v § 4 odst. 2 pokračování v konání sbírky ve lhůtě kratší než 30 dnů od přijetí tohoto oznámení, stanoví příslušný krajský úřad rozhodnutím den, od něhož bude konání sbírky pokračovat; uvedené rozhodnutí nahrazuje osvědčení podle věty první a včas podané odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Pro doručování a zveřejňování osvědčení a rozhodnutí platí obdobně § 4 odst. 1 a 2.

(4) Nerozhodne-li příslušný krajský úřad, že sbírku nelze pro změněný účel konat, může být sbírka propagována a v jejím konání pro změněný účel může být pokračováno nejdříve dnem následujícím po uplynutí třicátého dne ode dne uvedeného v osvědčení krajského úřadu o oznámení změny

účelu sbírky, popřípadě dnem stanoveným v rozhodnutí příslušného krajského úřadu (odstavec 3).

(5) Pokud právnická osoba propagovala sbírku, je povinna bez zbytečného odkladu seznámit veřejnost se změnou účelu sbírky stejným způsobem, jakým sbírku propagovala, a nelze-li toho dosáhnout, srovnatelným způsobem.

odstavec 1, 2

Při zániku původního účelu je třeba rozlišovat tři situace:

Zanikl-li účel sbírky dříve, než došlo k zahájení sbírky, sbírka se nezahájí. Pokud by táž právnická osoba chtěla konat sbírku k jinému účelu, musí postupovat podle § 4, to jest sbírku oznámit atd.

Pokud účel sbírky zanikl po jejím zahájení, ale právnická osoba nechce konat sbírku ke změněnému účelu, bude se postupovat podle § 20.

Pokud chce právnická osoba pokračovat v konání veřejné sbírky pro změněný účel, musí postupovat podle odstavce 1 tohoto ustanovení, to jest dosavadní konání sbírky zastavit, tuto skutečnost písemně oznámit příslušnému krajskému úřadu v určené lhůtě a v případě, že má být výtěžku sbírky po změně účelu použito v zahraničí, musí postupovat i podle § 5 odst. 3 písm. b).

Nedodržení tohoto postupu zakládá správní delikt postžitelný pokutou až do výše 500 000 Kč.

Pokud dojde k zániku účelu sbírky po jejím zahájení a právnická osoba hodlá konat sbírku i nadále, může dojít ke změně účelu. Přitom se postupuje obdobně jako při oznámení o konání sbírky. Zánik účelu dosavadní sbírky je jediným důvodem ke změně účelu sbírky. Z jiného důvodu účel zahájené veřejné sbírky změnit nelze.

Za změnu se nepovažuje pouhé upřesnění účelu sbírky nebo jeho nepatrné rozšíření, pokud původně oznámený účel zůstává v podstatě nezměněn. Takovéto upřesnění (drobné rozšíření) by měla právnická osoba konající sbírku oznámit příslušnému krajskému úřadu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy ji uskutečnila (§ 5 odst. 5). V tomto směru je ovšem třeba doporučit, aby právnická osoba takovou „změnu“ předem projednala s příslušným krajským úřadem. Hranice mezi pouhým doplněním účelu a jeho změnou nemusí být vždy jasná a právnická osoba, která by výtěžek ze sbírky použila na takto „rozšířený“ účel by se mohla ocitnout v situaci, kdy krajský úřad tento způsob využití výtěžku bude považovat za neakceptovatelný.

V případě, že je krajskému úřadu oznámeno „doplnění“ účelu veřejné sbírky a tento úřad vyhodnotí, že jde již o změnu účelu sbírky, vyrozumí o tom neprodle-

ně dotčenou právnickou osobu. Současně ji poučí o následcích konání sbírky na změněný účel:

- pozastavení sbírky podle § 21 odst. 2,
- rozhodnutí krajského úřadu o způsobu využití příspěvků získaných takovou sbírkou (§ 22 odst. 2),
- naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 25 odst. 1 písm. a) postižitelného pokutou do 500 000 Kč.

V případě nerespektování upozornění krajského úřadu, že právnická osoba změnila účel sbírky v rozporu se zákonem, bude krajský úřad postupovat podle právě uvedených ustanovení.

odstavec 3

Stanovuje postup při vydávání osvědčení o změně účelu. V naléhavých případech lze řešit změnu účelu i rozhodnutím, které je analogické rozhodnutí podle § 4 odst. 2. V tomto případě by však byl u odvolání proti tomuto rozhodnutí vyloučen odkladný účinek, což je v podstatě logičtější, a tato úprava by byla vhodnější i u § 4 odst. 2.

odstavec 4

Upravuje postup při pokračování v konání sbírky.

Porušení povinnosti zakotvené v tomto ustanovení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 100.000 Kč.

odstavec 5

Zakotvuje se povinnost propagovat změnu účelu sbírky stejným způsobem, jakým byla propagována sbírka pro účel původní.

Porušení povinnosti zakotvené v tomto ustanovení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 300 000 Kč.

§ 20

(1) Zanikl-li účel sbírky po jejím zahájení a právnická osoba nemá v úmyslu pokračovat v konání sbírky pro změněný účel, je povinna konání sbírky bez zbytečného odkladu ukončit a tuto skutečnost neprodleně písemně oznámit příslušnému krajskému úřadu. Zároveň právnická osoba oznámí využití dosud nepoužitého čistého výtěžku sbírky nebo jeho zbytku pro jiný účel, pro který lze sbírku podle tohoto zákona konat. Tento výtěžek nebo jeho zbytek může použít pro jiný účel jen se souhlasem příslušného krajského úřadu. Se změnou využití čistého výtěžku sbírky nebo jeho zbytku je

právnícká osoba povinna bez zbytečného odkladu seznámit veřejnost stejným způsobem, jakým sbírku propagovala, a nelze-li toho dosáhnout, srovnatelným způsobem.

(2) Obdobně se podle odstavce 1 vět druhé až čtvrté postupuje v případě, že účel sbírky zanikl po jejím ukončení, avšak před použitím čistého výtěžku nebo jeho zbytku.

(3) Nelze-li v případech podle odstavců 1 a 2 použít čistý výtěžek sbírky nebo jeho zbytek pro účel oznámený právníckou osobou, neboť tento účel je v rozporu se zákonem, rozhodne o účelu, k němuž bude výtěžek použit, podle tohoto zákona příslušný krajský úřad a rozhodnutí zveřejní na své úřední desce.

odstavec 1

Upravuje postup při zániku účelu sbírky v případě, kdy právnícká osoba nemá v úmyslu pokračovat v konání sbírky pro změněný účel. Čistý výtěžek sbírky nebo jeho zbytek může právnícká osoba pro jiný účel použít pouze se souhlasem příslušného krajského úřadu. Souhlas není správním rozhodnutím a při jeho udělování se nepostupuje podle správního řádu č. 71/1967 Sb. (§ 29). Se změnou užití čistého výtěžku sbírky musí právnícká osoba seznámit veřejnost stejným způsobem, jakým sbírku propagovala, případně způsobem srovnatelným. Srovnatelným způsobem může být například situace, kdy sbírka byla propagována prostřednictvím místní rozhlasové stanice a informace o způsobu využití výtěžku by byla zveřejněna v místních novinách.

Porušení některé z povinností zakotvených v tomto ustanovení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

Občas se objevují případy, kdy po ukončení sbírky právnícká osoba, která sbírku konala, zjistí, že výtěžek ani zčásti nestačí k pokrytí nákladů na dodržení účelu sbírky, pro který byla sbírka původně konána. Účel sbírky tedy nezanikl, ale vybrané prostředky na něj nestačí. Zákon neřeší, zda lze v tomto případě účel změnit. Řešením je použití ustanovení § 24 odst. 3 zákona o veřejných sbírkách, kdy krajský úřad vzhledem k tomu, že výtěžek nebyl použit ke stanovenému účelu rozhodne o odvedení výtěžku do rozpočtu kraje a o účelu, k němuž může být použit.

odstavec 2

Stanovuje postup pro zánik účelu sbírky po ukončení, avšak před využitím výtěžku.

Nedodržení tohoto postupu je postižitelné stejným způsobem jako v případě nedodržení postupu podle odstavce 1.

odstavec 3

Pro případy, kdy příslušný krajský úřad zjistí, že čistý výtěžek sbírky nebo jeho zbytek nelze pro rozpor se zákonem použít pro účel oznámený právnickou osobou, je stanovena povinnost uvedeného úřadu rozhodnout o jiném využití čistého výtěžku nebo jeho zbytku. Jde o správní rozhodnutí vydávané ve správním řízení podle správního řádu. V rozhodnutí se právnické osobě uloží využít výtěžek ke stanovenému účelu. Na rozdíl od rozhodnutí podle § 22 odst. 1 věta třetí a § 24 odst. 3 se výtěžek neodvádí do rozpočtu kraje. Účastníkem tohoto řízení je právnická osoba, která sbírku konala. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání, které má odkladný účinek. Odkladný účinek lze s odkazem na ustanovení § 55 odst. 2 správního řádu č. 71/1967 Sb. vyloučit.

§ 21

(1) Příslušný krajský úřad rozhodne po zahájení sbírky, že sbírku nelze konat, jestliže nastanou nebo dodatečně vyjdou najevo okolnosti, které jsou v rozporu se zákonem a pro něž není nebo by nebylo možno sbírku konat, nebo jestliže se ukáže, že údaje uvedené v oznámení anebo v dokladech k němu připojených nebyly pravdivé.

(2) Příslušný krajský úřad rozhodnutím dočasně zastaví konání sbírky, není-li plněna některá z podmínek uvedených v oznámení nebo neplní-li právnická osoba povinnosti stanovené tímto zákonem; nezjedná-li právnická osoba ve lhůtě stanovené rozhodnutím příslušného krajského úřadu nápravu, příslušný krajský úřad dodatečně rozhodne, že sbírku nelze konat.

(3) Odvolání proti rozhodnutím uvedeným v odstavcích 1 a 2 nemá odkladný účinek.

(4) Pokud právnická osoba propagovala sbírku, je povinna seznámit veřejnost s rozhodnutím o tom, že sbírku nelze konat, nebo s rozhodnutím o jejím dočasném zastavení stejným způsobem, jakým sbírku propagovala, a nelze-li toho dosáhnout, srovnatelným způsobem, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí; o způsobu zveřejnění rozhodnutí je právnická osoba povinna bez zbytečného odkladu informovat příslušný krajský úřad.

V tomto ustanovení je stanoveno rozlišení důvodů, pro které příslušný krajský úřad dodatečně rozhodne, že sbírku nelze konat, a důvodů, pro něž konání sbírky dočasně zastaví.

odstavec 1, 3

Upravuje situaci, kdy je vydáváno rozhodnutí, že sbírku nelze po jejím zahájení konat. Jde o dvě situace:

– vyjdou najevo okolnosti, které jsou v rozporu se zákonem a pro něž sbírka nemohla být konána (například účel sbírky se dostal do rozporu se zákonem);

– nepravdivé údaje v oznámení a v dokladech. Pokud tato skutečnost vyjde najevo již před zahájením sbírky, postupuje se podle § 6.

Rozhodnutí je správním rozhodnutím vydaným ve správním řízení podle správního řádu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání, které však nemá odkladný účinek.

Jednání v rozporu s rozhodnutím vydaným podle tohoto ustanovení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 2, 3

Upravuje dočasné zastavení; opět jde o dvě situace:

– neplnění podmínek uvedených v oznámení;

– neplnění povinností stanovených zákonem o veřejných sbírkách – například neoznámením umístění pokladniček příslušnému obecnímu úřadu.

Rozhodnutí jsou správními rozhodnutími vydanými ve správním řízení podle správního řádu. Proti těmto rozhodnutím je přípustné odvolání, které však nemá odkladný účinek.

Jednání v rozporu s rozhodnutími vydanými podle tohoto ustanovení je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 4

Upravuje povinnost právnické osoby seznámit veřejnost s rozhodnutím, že sbírku nelze konat.

Porušení této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 300 000 Kč. (Maximální výše pokuty by přicházela v úvahu například v situaci, kdy konání sbírky bylo propagováno prostřednictvím celostátních médií, a to opakovaně (či dlouhodobě) a povinnosti seznámit veřejnost s rozhodnutím, že sbírku nelze konat, by právnická osoba nedostála ani přes opakované výzvy krajského úřadu.)

Právnická osoba je též povinna informovat krajský úřad o způsobu realizace právě uvedené povinnosti.

Porušení této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 50 000 Kč.

§ 22

(1) O využití příspěvků získaných sbírkou konanou bez oznámení rozhodne příslušný krajský úřad. Příspěvky získané sbírkou mohou být využity k účelu stanovenému právnickou osobou, která sbírku konala bez oznámení, popřípadě k účelu jemu blízkému. Nelze-li čistý výtěžek sbírky takto využít proto, že účel stanovený právnickou osobou, popřípadě účel jemu blízký je v rozporu s účelem, pro který lze podle tohoto zákona sbírku konat, je příslušný krajský úřad oprávněn rozhodnutím uložit právnické osobě odvedení čistého výtěžku do rozpočtu kraje a rozhodnout o účelu, k němuž bude výtěžek použit, podle tohoto zákona.

(2) O způsobu využití příspěvků získaných sbírkou, o níž bylo dodatečně rozhodnuto, že ji nelze konat, informuje příslušný krajský úřad veřejnost na své úřední desce.

odstavec 1

Zakotvuje postup využití příspěvků získaných sbírkou konanou bez oznámení. Při stanovení účelu, k němuž mají být prostředky využity, se v první řadě přihlíží k vůli právnické osoby, která konala sbírku bez oznámení (a tedy i k vůli přispěvatelů), pokud záměrem právnické osoby byl skutečně veřejně prospěšný účel. O využití příspěvků vydá příslušný krajský úřad rozhodnutí ve správním řízení podle správního řádu. Účastníkem řízení je právnická osoba, která konala sbírku bez oznámení. Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání, které nemá odkladný účinek. V této situaci zůstává výtěžek u právnické osoby, která je povinna jej použít v souladu s rozhodnutím příslušného krajského úřadu.

Porušení této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč. Nesplnění této povinnosti lze vymáhat výkonem rozhodnutí.

Teprve nelze-li výtěžek využít pro původní záměr právnické osoby nebo účel obdobný, je příslušný krajský úřad oprávněn (nikoli však povinen) uložit právnické osobě odvedení čistého výtěžku do rozpočtu kraje a rozhodnout o účelu, k němuž bude výtěžek použit. Rozhodnutí se vydává ve správním řízení vedeném podle správního řádu a je proti němu přípustné odvolání, které má odkladný účinek. Odkladný účinek lze podle § 55 odst. 2 správního řádu č. 71/1967 Sb. vyloučit. O odvedení výtěžku a o způsobu jeho užití může být vydáno společné rozhodnutí se dvěma výrokovými částmi. Takový postup bude z hlediska procesní ekonomie pravděpodobně nejčastější. Není ovšem vyloučeno ani vydání dvou samostatných rozhodnutí, to jest nejprve rozhodnutí o odvedení výtěžku a následně rozhodnutí o způsobu jeho využití. Takový postup bude vhodný zejména v situacích, kdy je potřeba, aby se výtěžek sbírky dostal co nejrychleji z dispozice dotčené právnické osoby, avšak krajský úřad zatím nemá dostatek podkladů pro to, aby rozhodl o využití tohoto výtěžku. Je otázkou, kdo bude účastníkem řízení o druhém rozhodnutí (rozhodnutí o využití výtěžku). Lze usuzovat, že jím bude právnická osoba, která

sbírku konala, neboť jde v podstatě o využití prostředků, které získala. Zákon neřeší situaci, co se stane s penězi v případě, že krajský úřad svého oprávnění nevyužije. V souladu s úlohou krajských úřadů na úseku veřejných sbírek, jakož i s principem řádné správy, se lze domnívat, že by krajský úřad měl o výtěžku v popisované situaci rozhodnout vždy. Výraz „oprávněn“ by tak neměl být interpretován, ve smyslu „bude-li chtít, může“, ale ve smyslu „jsou-li dány zákonné podmínky, učiní tak“. Oprávnění zde totiž směřuje spíše k otázce působnosti, než k možnosti správního uvážení, zda popsáním způsobem postupovat. Výjimkou v tomto směru jsou dvě situace:

1. Získaný výtěžek je zcela zanedbatelné výše. Postup, jehož cílem je odvedení výtěžku do rozpočtu kraje by tak byl v rozporu se zásadou hospodárnosti.

2. Výtěžek již byl využit a není tedy co odvádět, respektive o čem rozhodovat. V tomto případě je vhodné ke způsobu využití přihlídnout při stanovování výše sankce za konání sbírky bez oznámení.

V této souvislosti je nutno upozornit na skutečnost, že při odvádění výtěžku do rozpočtu kraje hovoří zákon o čistém výtěžku (to jest po odečtení nákladů), zatímco při rozhodování o způsobu využití je hovořeno o příspěvcích získaných sbírkou bez dalšího. V zájmu zachování spravedlivého přístupu k účastníkům řízení v typově obdobných situacích považujeme za vhodné rozhodovat podle věty první a druhé tohoto ustanovení o čistém výtěžku.

Rozhodování o odvedení výtěžku do rozpočtu kraje i rozhodování o způsobu využití tohoto výtěžku je ve výlučné pravomoci příslušného krajského úřadu, do níž žádný jiný orgán kraje nemůže zasahovat. Tato skutečnost vyplývá z výslovné dikce § 22 odst. 1.

Na základě pravomocného rozhodnutí o odvedení výtěžku do rozpočtu kraje je předmětný výtěžek do rozpočtu kraje (ať už dobrovolně, nebo prostřednictvím exekuce) odveden. V okamžiku, kdy jsou dotčené prostředky z veřejné sbírky odvedeny do rozpočtu kraje, končí působnost krajského úřadu a další nakládání s těmito prostředky se děje již v samostatné působnosti kraje. Orgánem oprávněným k nakládání s rozpočtovými prostředky kraje je v zásadě rada kraje, a to na základě ustanovení § 59 odst. 1 písm. a) a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 2 písm. j) a § 37 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Rada kraje tedy bude s prostředky ze sbírky odvedenými do rozpočtu kraje nakládat způsobem stanoveným zvláštními právními předpisy, přičemž je zároveň vázána pravomocným rozhodnutím krajského úřadu o účelu, na nějž má být odvedený výtěžek použit.

S ohledem na to, co bylo uvedeno výše, je nutno učinit závěr, že rada kraje nemá zákonnou možnost rozhodnout o účelu, na nějž budou prostředky odvedené do

rozpočtu kraje na základě rozhodnutí krajského úřadu použity. Tato pravomoc náleží výlučně příslušnému krajskému úřadu. Naopak krajský úřad nemá možnost ovlivnit, kdy budou prostředky odvedené na účet kraje na stanovený účel použity, ani to, zda se tak bude dít najednou či po částech. Způsob vynakládání prostředků na účel stanovený rozhodnutím krajského úřadu však nesmí být takové povahy, aby ve své podstatě tento účel zmařil. O takový případ by šlo například při uvolňování celkové částky postupně po malých částkách v případě, že je potřeba pro stanovený účel použít celou částku najednou (například nákup určitého zařízení).

Jestliže právnická osoba rozhodnutí vydané krajským úřadem na základě tohoto ustanovení poruší, jedná se o správní delikt postižitelný pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 2

Zakládá povinnost příslušného krajského úřadu informovat veřejnost o způsobu využití příspěvků získaných sbírkou, o níž bylo dodatečně rozhodnuto, že ji nelze konat. Díkce tohoto ustanovení souvisí s § 21 zákona o veřejných sbírkách. S ohledem na systematické zařazení tohoto ustanovení by však byl logičtější závěr, že se toto ustanovení vztahuje jak na rozhodnutí podle § 21, tak podle § 22 odst. 1. Jeho smyslem je informovat veřejnost o využití prostředků na základě rozhodnutí krajského úřadu. Z výše uvedeného lze učinit závěr, že toto ustanovení tudíž platí nejen pro § 21, ale také pro § 22 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách.

§ 23

(1) Pro každou sbírku je právnická osoba povinna zřídit zvláštní bankovní účet, na který převede hrubý výtěžek sbírky, a vést o něm odděleně od svého ostatního majetku a závazků účetnictví podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

(2) Právnická osoba může na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky použít část hrubého výtěžku sbírky, která však nesmí převýšit 5 % z hrubého výtěžku.

(3) Čistý výtěžek sbírky musí právnická osoba nebo ten, v jehož prospěch byla sbírka konána, použít výhradně ke stanovenému účelu sbírky.

⁴⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

odstavec 1

Zvláštní bankovní účet je nutno zřídit pro **každou** veřejnou sbírku, to jest i pro tu, která je konána jinak než získáváním prostředků na bankovní účet. Na takto zřízený účet je třeba převést hrubý výtěžek sbírky, což znamená (s ohledem na ustanovení § 1 odst. 3 písm. a)) **veškeré** peněžní příspěvky získané sbírkou. Není tak možné za vybrané peníze rovnou (bez převodu na účet) zakoupit například přístroj, na nějž jsou peníze vybírány.

Zvláštním bankovním účtem rozumíme samostatný účet zřízený u banky, na němž se nepromítají žádné jiné platební operace než ty, které se týkají sbírky (odchozí a příchozí platby, poplatky za vedení účtu, úroky). Podmínka zvláštního bankovního účtu není splněna pouhým odlišováním plateb činěných v souvislosti s veřejnou sbírkou variabilním symbolem. S ohledem na typ operací probíhajících na sbírkových účtech by měl být zřizován běžný účet; jedině ten totiž umožňuje běžný platební styk v zásadě bez omezení. Nelze však vyloučit ani zřízení termínovaného účtu, například za situace, kdy jsou peníze z účtu čerpány jen v určitých časových obdobích. Výhodou termínovaných vkladů je větší výnos z úroků, nevýhodou pak jejich nepružnost.

Změna sbírkového účtu v průběhu konání veřejné sbírky je možná (někdy i nutná – při zániku bankovního ústavu). V takovém případě je třeba, aby právnická osoba konající veřejnou sbírku tuto změnu v souladu s § 5 odst. 5 oznámila příslušnému krajskému úřadu a zároveň doložila, že veškeré prostředky z dosavadního účtu převedla na účet nový a účet zrušila.

Ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) hovoří o jednom ze způsobů konání veřejné sbírky, a to formou shromažďování příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu. Z tohoto ustanovení lze dovodit, že po ukončení sbírky již na něj nemají být poukazovány další příspěvky na sbírku. Pokud by se tak dělo, jednalo by se o porušení ustanovení § 8 odst. 2 se všemi důsledky z toho plynoucími. Nic ovšem nebrání tomu, aby z účtu odcházely platby (to je dokonce nezbytné), případně, aby na něj byly určité finanční prostředky poukazovány (například výnos z pokladniček, pokud byla sbírka konána i tímto způsobem). Majitel účtu se tak musí s bankou při ukončení sbírky domluvit, které platby bude ještě možno na účet dále připisovat a které již nikoli. Z právě popsané argumentace vyplývá, že zákon o veřejných sbírkách výslovně nestanoví, že ke dni ukončení konání sbírky musí být uzavřen každý sbírkový účet, nicméně osoba konající sbírku je povinna zajistit, že na tento účet nebudou po ukončení sbírky docházet další příspěvky, jinak se vystavuje postihu za porušení zákona o veřejných sbírkách (viz níže). Lze usuzovat, že slova „a to po dobu uvedenou v oznámení o konání sbírky“, uvedená v ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných sbírkách, nevymezují dobu trvání bankovního účtu, ale dobu, po níž jsou příspěvky touto formou vybírány. Pokud bychom omezili dobu trvání bankovního účtu na dobu konání sbírky, vyvstala by nám otázka těžko řešitelná, kde bude uložen výtěžek sbírky do doby jeho využití. Je nezbytné, aby na zvláštním bankovním účtu probíhaly určité bankovní operace i po ukončení konání sbírky.

Zákon neřeší, co s penězi, které byly poukázány na účet příspěvatelem ještě za konání sbírky, ale byly připsány na účet až po jejím ukončení. Prokáže-li se, že příspěvek byl opravdu poukázán ještě za trvání sbírky, je třeba ho považovat za příspěvek získaný řádně za doby konání sbírky a podle toho s ním dále nakládat. Vycházíme přitom z respektování vůle dárce. (Opačný postup by byl v neprospěch

sbírky a odrazil by dárce od příštích příspěvků na další veřejné sbírky.) U příspěvků došlých v prvních dvou pracovních dnech po ukončení sbírky lze přitom vycházet z předpokladu (s ohledem na dobu, kterou si vyžádá bankovní převod), že byly poukázány ještě za trvání sbírky. Budou tedy zahrnovány do výtěžku sbírky automaticky, pokud se neprokáže opak.

Pokud by na účet docházely platby od přispěvatelů i po oznámeném (nebo rozhodnutím podle § 21 odst. 1 stanoveném) datu ukončení sbírky a vzniklo by důvodné podezření, že šlo o příspěvky poukázané až po tomto datu, jednalo by se o překročení termínu konání sbírky, tedy o porušení ustanovení § 8 odst. 2, tudíž o správní delikt podle § 25 odst. 1 písm. a). Za účelem předcházení právě popsané situaci se doporučuje, aby se právnické osoby s bankovním ústavem, u něž mají veden sbírkový účet, dohodly na způsobu řešení, který dostojí zákonu o veřejných sbírkách, to jest aby z účtu mohly platby odcházet, případně na něj mohly být vkládány peněžní prostředky majitelem účtu, ale aby byl účet zablokovan pro příchozí platby od přispěvatelů.

Kromě zřízení zvláštního bankovního účtu má právnická osoba konající sbírku ještě povinnost vést o výtěžku sbírky odděleně od svého majetku a závazků účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Porušení povinností zakotvených v tomto odstavci je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč. Porušení této povinnosti může být též důvodem k vydání rozhodnutí podle § 21 odst. 2, to jest rozhodnutí o dočasném zastavení konání sbírky.

odstavec 2

Určuje maximální možnou částku na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky. Pokud právnická osoba čerpá na úhradu nákladů více než 5 % z výtěžku sbírky, dopouští se správního deliktu postižitelného pokutou až do výše 300 000 Kč.

Pokud to je v dané situaci ještě možné, mělo by být právnické osobě příslušným krajským úřadem v rámci vyúčtování uloženo vrácení neoprávněně čerpaných nákladů.

Neoprávněně čerpání nákladů může vést za situace, kdy je zřejmé, že částky použité na krytí nákladů přesáhnou 5 % z celkového výtěžku, k dočasnému a následně i úplnému zastavení konání sbírky podle § 21 odst. 2.

odstavec 3

Použití čistého výtěžku sbírky k jinému účelu, než pro který byla sbírka konána, je správním deliktem postižitelným pokutou do výše 500 000 Kč.

§ 24

(1) Kontrolu a dozor nad konáním sbírek provádí příslušný krajský úřad. Ten je oprávněn se kdykoliv v průběhu konání sbírky přesvědčit, zda je sbírka konána v souladu s oznámením a s právními předpisy. Právnícká osoba je povinna na vyzvání příslušného krajského úřadu předložit mu veškeré doklady potřebné k provedení kontroly.

(2) Koná-li se sbírka déle než 1 rok, provádí příslušný krajský úřad kontrolu průběžného vyúčtování sbírky každoročně. Právnícká osoba je povinna předložit vždy do 3 měsíců po uplynutí každého jednotlivého roku od data zahájení sbírky příslušnému krajskému úřadu ke kontrole průběžné vyúčtování sbírky.

(3) Nejpozději do 3 měsíců ode dne ukončení sbírky je právnícká osoba povinna předložit příslušnému krajskému úřadu ke kontrole a schválení celkové vyúčtování sbírky. Ve vyúčtování sbírky uvede výši jejího hrubého výtěžku, skutečných nákladů spojených s jejím konáním a čistého výtěžku sbírky a prokáže, zda a jakým způsobem bylo použito tohoto čistého výtěžku ke stanovenému účelu sbírky. Zároveň předloží všechny sběrací listiny, včetně potvrzení obecního úřadu o počtu ověřených sběracích listin, nebo jiné doklady o hrubém výtěžku sbírky v závislosti na způsobu jejího konání a doklady o nákladech spojených s jejím konáním. Nebyl-li v době kontroly vyúčtování využít čistý výtěžek sbírky v plném rozsahu, sdělí příslušný krajský úřad právnícké osobě termín pro provedení kontroly jeho konečného využití. Právnícká osoba je povinna v tomto termínu použít zbytek čistého výtěžku sbírky k jejímu stanovenému účelu, předložit příslušnému krajskému úřadu konečné vyúčtování sbírky a prokázat mu, jakým způsobem byl použit zbytek čistého výtěžku sbírky. Pokud není čistý výtěžek sbírky ke stanovenému účelu využít ani v termínu uvedeném ve sdělení, je příslušný krajský úřad oprávněn rozhodnutím uložit právnícké osobě odvedení nepoužité části výtěžku do rozpočtu kraje a rozhodnout o účelu, k němuž bude výtěžek použit, podle tohoto zákona. Rozhodnutí o použití odvedeného zbytku čistého výtěžku sbírky příslušný krajský úřad zveřejní na své úřední desce.

(4) Pokud právnícká osoba propagovala sbírku, je povinna seznámit veřejnost s konečným vyúčtováním sbírky a jejím využitím stejným způsobem, jakým sbírku propagovala, a nelze-li toho dosáhnout, srovnatelným způsobem, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce po schválení vyúčtování příslušným krajským úřadem.

(5) Povinnost prokázat příslušnému krajskému úřadu, zda a jakým způsobem byl využít čistý výtěžek sbírky, má na vyžádání příslušného krajského úřadu i ten, v jehož prospěch byla sbírka konána. Zjistí-li příslušný krajský úřad, že poskytnutý čistý výtěžek sbírky nebyl použit v plném rozsahu,

vyzve toho, v jehož prospěch byla sbírka konána, aby ve lhůtě stanovené příslušným krajským úřadem ve výzvě zbývající část čistého výtěžku sbírky k jejímu stanovenému účelu použil. Pokud není čistý výtěžek sbírky ke stanovenému účelu využít ani ve lhůtě uvedené ve výzvě, je příslušný krajský úřad oprávněn rozhodnutím uložit tomu, v jehož prospěch byla sbírka konána, odvedení nepoužité části výtěžku do rozpočtu kraje a rozhodnout o účelu, k němuž bude výtěžek použit, podle tohoto zákona. Rozhodnutí o použití odvedeného zbytku čistého výtěžku sbírky příslušný krajský úřad zveřejní na své úřední desce.

Kontrola podle tohoto ustanovení je státní kontrolou ve smyslu § 2 písm. c) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.²³⁾ Při kontrole veřejných sbírek tak příslušný krajský úřad postupuje podle § 24 a v případě otázek v tomto ustanovení neupravených podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, který je ve vztahu k zákonu o veřejných sbírkách předpisem subsidiárním.

Při výzvách k předložení určitých dokladů podle § 24 je nutno právnické osobě stanovit lhůtu, do níž je tak třeba učinit. Bez takto stanovené lhůty lze jen stěží hovořit o nesplnění povinnosti a tudíž nelze vyvozovat postih. Vzhledem tomu, že jde o lhůtu stanovenou správním úřadem, může ji orgán, který ji stanovil, také prodloužit, vyžadují-li si to okolnosti případu.

odstavec 1

Upravuje kontrolu a dozor nad konáním sbírek. V daném případě se jedná o dozor správní. Správní dozor je činností, při které vykonavatel veřejné správy pozoruje chování nepodřízených subjektů a porovnává je s chováním stanoveným závazným či jiným pravidlem, jako chováním žádoucím. Kontrolu lze v tomto případě považovat v podstatě za synonymum dozoru. Příslušný krajský úřad je oprávněn kontrolovat, zda je sbírka konána v souladu s oznámením a právními předpisy kdykoli, nejen v rámci vyúčtování. Kontrola může být uskutečněna jako namátková nebo na základě určitého podnětu. Právnická osoba je povinna předložit na vyzvání veškeré doklady potřebné pro provedení kontroly krajským úřadem. Nesplnění povinnosti podrobit se kontrole a spolupracovat s krajským úřadem při její realizaci je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 2

Při sbírkách, jejichž konání přesahuje 1 rok se provádí průběžné vyúčtování, a to každoročně.

Nesplnění této povinnosti je správním deliktem postižitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

²³⁾ Tento názor sdílí i Nejvyšší kontrolní úřad a Ministerstvo financí.

odstavec 3

Upravuje postup a povinnosti při konečném vyúčtování sbírky. Termín pro předložení vyúčtování je zákonnou lhůtou a správní úřad ji proto nemůže měnit. Lhůtu je možno považovat za zachovanou, byla-li zásilka obsahující vyúčtování předána k poštovní přepravě poslední den zákonem stanovené lhůty.

Od této zákonem stanovené, tedy neprodloužitelné, lhůty je nutno odlišovat lhůtu pro využití celého výtěžku ze sbírky (**POZOR! celkové vyúčtování a konečné využití nejsou totožnými instituty**). Zákon o veřejných sbírkách výslovně předvídá postup pro situace, kdy je sbírka ukončena a proběhl již termín pro předložení jejího celkového vyúčtování, nicméně se dosud nepodařilo využít celý výtěžek ze sbírky ke stanovenému účelu. I v takovém případě je právnická osoba, která sbírku konala, povinná v zákonem stanovené lhůtě (3 měsíce od ukončení sbírky) předložit příslušnému krajskému úřadu celkové vyúčtování. V tomto vyúčtování je nutno uvést veškeré příjmy a výdaje související se sbírkou, způsob využití výtěžku, včetně skutečnosti, že se část výtěžku ke dni předložení konečného vyúčtování nepodařilo využít. Příslušný úřad pak dotčené právnické osobě stanoví dodatečnou lhůtu k využití zbytku výtěžku ze sbírky. Lhůta k dodatečnému využití výtěžku není v zákoně o veřejných sbírkách ani v jiném právním předpise stanovena. Tato lhůta je – na rozdíl od lhůty k předložení celkového vyúčtování – lhůtou stanovenou správním orgánem a je na správním uvážení tohoto orgánu, jakou délku této lhůty stanoví. Při stanovení délky lhůty k celkovému využití výtěžku správní orgán přihlíží ke všem okolnostem daného případu, jakož i k účelu zákona o veřejných sbírkách. Tuto lhůtu může správní orgán (pokud to považuje za potřebné) i prodloužit. Z hlediska respektování principu právní jistoty však není žádoucí zkracování stanovené lhůty.

Sdělení příslušného úřadu o stanovení dodatečné lhůty k využití zbytku výtěžku ze sbírky nemá formu správního rozhodnutí a nevydává se ve správním řízení. Bude mít obvykle formu dopisu adresovaného právnické osobě, je však možné i připustit, aby bylo uvedeno do protokolu, s nímž byla právnická osoba seznámena a který podepsala.

Není-li výtěžek využit ani ve lhůtě stanovené příslušným krajským úřadem, rozhodne tento úřad o odvedení nepoužité části výtěžku do rozpočtu kraje a o způsobu jeho využití.²⁴⁾ Je-li vyúčtování v pořádku, krajský úřad je schválí (viz konec věty první tohoto ustanovení). Schválení nemá formu rozhodnutí a nevydává se ve správním řízení. Není ani stanoveno, že musí mít písemnou formu. Písemná forma (dopis, zápis do protokolu, s nímž je právnická osoba prokazatelně seznámena) je však žádoucí, a to jak z hlediska právní jistoty právnické osoby, tak z důvodu snazší orientace ve věci ze strany příslušného krajského úřadu a případné prokazatelnosti, že k takovému úkonu došlo.

²⁴⁾ K této otázce viz komentář k § 22 odst. 1 zákona o veřejných sbírkách v částech týkajících se rozhodnutí o odvedení výtěžku do rozpočtu kraje a o způsobu jeho využití.

Porušení některé z povinností stanovených v tomto ustanovení je správním deliktem postžitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

odstavec 4

Stanovuje se povinnost právnické osoby seznámit veřejnost s konečným vyúčtováním sbírky a jejím využitím. Lze usuzovat, že tato povinnost není splněna, pokud právnická osoba veřejnosti pouze sdělí, že vyúčtování proběhlo v souladu se zákonem a výtěžek byl použit na oznámený účel. Mělo by se jednat o poměrně podrobnou informaci o vyúčtování a způsobu využití (*například: z pokladniček bylo vybráno 50000 Kč a na bankovní účet bylo vybráno 100 000 Kč; vybraná částka byla použita na nákup 3 invalidních vozíků, každý v hodnotě 50 000 Kč, které byly darovány Ústavu pro tělesně postižené v ...*).

odstavec 5

Oprávnění kontrolovat užití výtěžku sbírky se neomezuje pouze na právnickou osobu, která sbírku konala, ale vztahuje se i na toho, v jehož prospěch byla sbírka konána. Příslušným krajským úřadem je krajský úřad, v jehož správním obvodu má sídlo právnická osoba, která sbírku konala.

Z dikce tohoto ustanovení není zřejmé, zda se jedná o subjekt, který získal prostředky přímo od právnické osoby, nebo zda lze kontrolovat i osoby, které získaly prostředky původně pocházející z veřejné sbírky od někoho, kdo je získal od právnické osoby konající sbírku. Přikláníme se k tomu, že kontrolována podle zákona o veřejných sbírkách by měla být pouze osoba, která získala prostředky přímo od právnické osoby konající sbírku. Zda by případné zneužívání prostředků dalšími subjekty mohlo být předmětem trestního postihu přísluší posoudit orgánům činným v trestním řízení, nikoli krajským úřadům.²⁵⁾

Porušení některé z povinností stanovených v tomto ustanovení je správním deliktem postžitelným pokutou až do výše 500 000 Kč.

§ 25

(1) Příslušný krajský úřad uloží právnické osobě pokutu

- a) až do výše 500 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 4 odst. 1, § 8 odst. 2, § 11 odst. 3, § 19 odst. 1, § 20 odst. 1 a 2, § 22 odst. 1, § 23 odst. 1 a 3 a § 24 nebo postupuje-li v rozporu s rozhodnutím podle § 21 odst. 1 a 2,
- b) až do výše 300 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 7 odst. 2, § 10 odst. 2, § 11 odst. 1 větě první, § 17, § 19 odst. 5, § 21 odst. 4 větě první a § 23 odst. 2,
- c) až do výše 100 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 11 odst. 2, § 12 větě druhé, § 13, § 14 odst. 2 a § 19 odst. 4,
- d) až do výše 50 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 15 a § 21 odst. 4.

²⁵⁾ Viz též komentář k ustanovení § 24 odst. 3 zákona o veřejných sbírkách.

(2) Příslušný krajský úřad uloží tomu, v jehož prospěch byla sbírka konána, pokutu až do výše 500 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 23 odst. 3 a v § 24 odst. 4.

(3) Příslušný krajský úřad uloží fyzické osobě pokutu až do výše 10 000 Kč, nesplní-li povinnost stanovenou v § 10 odst. 4 a v § 14 odst. 1.

(4) Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy se příslušný krajský úřad dozvěděl o jednání uvedeném v odstavci 1 nebo 2. Pokutu však lze uložit nejdéle do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo. Do lhůt podle tohoto odstavce se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.⁵⁾

(5) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti protiprávního jednání, zejména ke způsobu, kterým k porušení práv a povinností došlo, k okolnostem, za nichž k protiprávnímu jednání došlo, a k následkům takového jednání. Pokutu lze uložit opakovaně.

(6) Pokuty vybírají a vymáhají příslušné krajské úřady, a to postupem podle zvláštního právního předpisu, který upravuje správu daní a poplatků. Výnosy z pokut uložených příslušným krajským úřadem jsou příjmem rozpočtu kraje, výnosy z pokut uložených ministerstvem (§ 26 odst. 1) jsou příjmem státního rozpočtu České republiky.

⁵⁾ Trestní řád.

odstavec 1 písm. a)

Stanovuje se postih až do výše 500 000 Kč za:

- konání sbírky bez oznámení (neoznámení sbírky),
- konání sbírky po uplynutí lhůty, uvedené v osvědčení,
- nedodržení zákonného postupu při otevírání pokladničky (přítomnost zástupce obecního úřadu při otevření, nahlášení data otevření v zákonem stanovené lhůtě obecnímu úřadu atd.),
- nezastavení konání sbírky, jejíž účel zanikl, a neoznámení této skutečnosti ve stanovené lhůtě příslušnému krajskému úřadu, v případě, že právnická osoba hodlá v konání sbírky pokračovat pro změněný účel,
- neukončení konání sbírky v případě, že její účel zanikl a právnická osoba nehodlá pokračovat v konání sbírky pro změněný účel,
- nezákonný postup právnické osoby zanikl-li účel sbírky po jejím ukončení, avšak před využitím výtěžku,
- použití výtěžku ze sbírky, jejíž účel zanikl, bez souhlasu příslušného krajského úřadu,
- neseznámení veřejnosti se změnou využití výtěžku sbírky, jejíž účel zanikl,

- využití příspěvků získaných sbírkou konanou bez oznámení v rozporu s rozhodnutím příslušného krajského úřadu,
- nesplnění povinnosti zřídit pro každou sbírku zvláštní bankovní účet a převést na něj hrubý výtěžek sbírky,
- nesplnění povinnosti vést o výtěžku sbírky účetnictví odděleně od svého účetnictví,
- nevyužití čistého výtěžku sbírky na stanovený účel,
- nepředložení dokladů potřebných k provedení kontroly sbírky na výzvu příslušného krajského úřadu,
- nepředložení průběžného vyúčtování v zákonem stanovené lhůtě,
- nepředložení celkového vyúčtování v zákonem stanovené lhůtě,
- nepředložení dokladů k celkovému vyúčtování sbírky,
- neprokázání výše hrubého a čistého výtěžku a způsobu jeho použití,
- nevyužití výtěžku sbírky ve stanoveném termínu,
- porušení rozhodnutí o zastavení nebo dočasném zastavení konání sbírky.

odstavec 1 písm. b)

Stanovuje se postih až do výše 300 000 Kč za:

- zahájení sbírky po 120 dnech od oznámení o konání,
- nepředložení sběracích listin k ověření jejich počtu a náležitostí obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu se má sbírka konat, před zahájením sbírky,
- neoznámení počtu a umístění (resp. sdělení, že budou přenosné) pokladniček obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu se má sbírka konat,
- nezabezpečení pokladniček proti odcizení,
- zveřejnění nebo jiné poskytnutí údajů o příspěvatelích na sbírku,
- neseznámení veřejnosti se změnou účelu sbírky,
- neseznámení veřejnosti s rozhodnutím, že sbírku nelze konat,
- neseznámení veřejnosti s rozhodnutím, že konání sbírky je dočasně zastaveno,
- překročení 5 % hrubého výtěžku sbírky na úhradu nákladů spojených s konáním sbírky.

odstavec 1 písm. c)

Stanovuje se postih až do výše 100 000 Kč za:

- neoznámení otevření pokladničky příslušnému obecnímu úřadu alespoň 3 pracovní dny předem,
- nevyvěšení v prostoru, kde se prodávají předměty, v jejichž ceně je zahrnut příspěvek na sbírku, informace o účelu sbírky, výši příspěvku, o tom, kdo sbírku koná, a o tom, kterému krajskému úřadu byla sbírka oznámena,
- neuvedení výše příspěvku na vstupenkách,
- nevyvěšení zákonem požadovaných informací u vchodu do prostoru, kde se veřejně prospěšná akce koná,
- neuvedení zákonem požadovaných údajů na veřejných oznámeních konání veřejně prospěšné akce,

- pověření konáním sbírky osobu mladší 15 let, nebo osobu se soudně omezenou způsobilostí k právním úkonům,
- pokračování v konání sbírky pro změněný účel před (na základě zákona) osvědčením stanoveným datem.

odstavec 1 písm. d)

Stanovuje se postih až do výše 50 000 Kč za:

- zahájení propagace či konání sbírky před stanoveným datem,
- neinformování příslušného krajského úřadu stanoveným způsobem a ve stanovené lhůtě o zahájení sbírky,
- konání sbírky sběracími listinami, prodejem předmětů nebo vstupenek v prostorách, které zákon vylučuje, to jest v prostředcích veřejné dopravy a prostorách pro cestující, respektive v jiných prostorách bez souhlasu jejich provozovatele nebo majitele,
- neoznámení způsobu zveřejnění rozhodnutí o zastavení nebo dočasném zastavení konání sbírky krajskému úřadu.²⁶⁾

Odpovědnost za správní delikty podle tohoto ustanovení přísluší toliko právnické osobě. Fyzická osoba oprávněná jednat jménem právnické osoby v souvislosti s konáním sbírky (dále jen „oprávněná osoba“) je buď statutárním orgánem, nebo zástupcem (zmocněncem) právnické osoby. Úkony oprávněné osoby jsou úkony činěné za právnickou osobu, kterou z tohoto titulu přímo zavazují. Odpovědnost právnické osoby vyplývající pro ni ze zákona o veřejných sbírkách nelze přenášet na oprávněnou osobu, jde o povinnosti vážící se výlučně k povinné právnické osobě. Proto také není možné na oprávněné osobě vymáhat úhradu uložené pokuty. Totéž je možno říci například i o povinnosti odvést nepoužitou část výtěžku veřejné sbírky do rozpočtu kraje.

Jedinou výjimkou by v tomto směru byl případ, kdy by dotčená právnická osoba byla obchodní společností s neomezeně ručícími společníky, přičemž oprávněná osoba by byla právě takovým neomezeně ručícím společníkem. Výkon rozhodnutí vůči oprávněné osobě v případě, že by právnická osoba nebyla schopna dostát svým závazkům, by pak byl možný, ovšem nikoli proto, že by se jednalo o oprávněnou osobu, ale proto, že by šlo o neomezeně ručícího společníka. U společností s ručením omezeným by pak bylo možno vést exekuci vůči společníkům, ovšem pouze do výše nesplacených vkladů. Tato situace však bude velice vzácná.

Pokud byla pokuta právnické osobě uložena a poté dojde ke zrušení právnické osoby, mělo by být splnění těchto povinností vymáháno v rámci likvidace, v přípa-

²⁶⁾ V tomto případě jde jen o porušení povinnosti uvedené v § 21 odst. 4 ve větě za středníkem, ačkoli zákon odkazuje na celý § 21 odst. 4. Důvodem je specialita § 25 odst. 1 písm. b), kdy porušení povinnosti uvedené ve větě první § 21 odst. 4 je správním deliktem podle tohoto ustanovení, to jest správním deliktem přisněji postžitelným.

dě úpadku v rámci konkursního řízení, nebo při zániku s právním nástupcem na tomto právním nástupci. Zánikem právnické osoby bez právního nástupce zanikají obvykle i její závazky jež jí vznikly na základě zákona o veřejných sbírkách. Výjimkou je již citovaný případ obchodních společností s neomezeně ručícími společníky, kteří ručí za závazky společnosti i po jejím zániku.

odstavec 2

Krajský úřad uloží pokutu až do výše 500 000 Kč tomu, v jehož prospěch byla sbírka konána, nevyužije-li výtěžek ke stanovenému účelu nebo neprokáže-li příslušnému krajskému úřadu, zda a jakým způsobem čistý výtěžek ze sbírky využil.

odstavec 3

Krajský úřad uloží pokutu až do výše 10 000 Kč fyzické osobě pověřené prováděním sbírky, která nedbá na to, aby přispěvatelé na sběrací listině řádně vyznačili poskytnutý příspěvek a podepsali se, nebo která na požádání nepředloží plnou moc prokazující pověření konat sbírku.

společně k odstavci 1, 2, 3

Upravuje sankce za porušení jednotlivých ustanovení tohoto zákona. Porušení zákona o veřejných sbírkách je tak zvaným jiným správním deliktem, postihovaným bez ohledu na zavinění. To znamená, že při zjišťování, zda došlo ke spáchání správního deliktu, se bude zkoumat, zda objektivně došlo k porušení zákona, nikoli zda bylo toto porušení zaviněné. V této souvislosti je ovšem nutno podotknout, že s ohledem na obecné právní zásady nelze odpovědnost za správní delikt podle zákona o veřejných sbírkách považovat za odpovědnost absolutní (to jest za všech okolností); je proto třeba připustit, že ačkoli v určitých situacích dojde objektivně k porušení zákona, nebude možno hovořit o správním deliktu. O takovou situaci se např. bude jednat v případě, kdy právnická osoba hodlá předat celkové vyúčtování sbírky v poslední den zákonem stanovené lhůty, ale tyto podklady se jí nepodaří příslušnému správnímu úřadu předat proto, že tento úřad (ačkoli je pracovní den) byl uzavřen například z důvodu havárie vody a náhradní přebírání pošty nebylo zajištěno. K nesplnění zákonné povinnosti totiž v takovém případě došlo překážkou na straně správního úřadu. Taková situace nemůže jít k tíži právnické osobě.

S ohledem na dikci „uloží“ je nutno konstatovat, že za porušení uvedených ustanovení zákona o veřejných sbírkách musí být pokuta uložena vždy, když dojde ke spáchání správního deliktu. Upustit od potrestání stávající právní úprava neumožňuje. Tuto „tvrdost“ stávající právní úpravy lze zmírnit využitím toho, že spodní hranice sankce stanovena není a může tak být i zcela symbolická. Stávající právní úpravu nelze zmírňovat tím, že příslušný správní úřad ve věci nepodnikne žádné kroky.

odstavec 4

Lhůty pro uložení pokut, respektive zahájení řízení jsou konstruovány obvyklým

způsobem jako roční subjektivní (to jest ode dne, kdy se příslušný krajský úřad o jednání zakládajícím naplnění skutkové podstaty správního deliktu dozvěděl) a tříletá objektivní (tj. ode dne, kdy ke spáchání případného deliktního jednání došlo). Do lhůty se nezapočítává doba, po níž bylo pro tentýž skutek vedeno trestní řízení. Podle § 12 odst. 10 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, se trestním řízením rozumí řízení podle trestního řádu, trestním stíháním pak úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé. Trestní řízení začíná podle ustanovení § 158 odst. 3 posledně citovaného zákona sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení orgánem činným v trestním řízení.

odstavec 5

Stanovuje zásady pro ukládání pokut.

Možnost opakovaného postihu téhož jednání připadá v úvahu jen tam, kde protiprávní stav pokračoval i po udělení pokuty. Například právnická osoba nepředloží v zákonem stanovené lhůtě vyúčtování ke kontrole. Za to je jí uložena pokuta. Právnická osoba však i nadále odmítá vyúčtování předložit. Za toto jednání je možno uložit další pokutu. Naopak možnost opakovaného uložení pokuty se nevztahuje na situace, kdy protiprávní stav či jednání po předchozí sankci nepokračuje. Například právnická osoba nepředloží včas ke kontrole vyúčtování sbírky, za což je postižena pokutou. Ještě v době řízení o správním deliktu za porušení § 24 odst. 3 věty první svoji povinnost splní. Novou pokutu jí není možno uložit. Jednalo by se o porušení jedné ze základních zásad správního trestání, to jest zákazu dvojího postihu za jedno protiprávní jednání. Smyslem možnosti opakovaného ukládání pokut je donutit povinný subjekt ke splnění jeho povinností vyplývajících mu ze zákona o veřejných sbírkách. Tato pokuta má do značné míry charakter pořádkového opatření.

odstavec 6

V souladu s rozpočtovými pravidly územních rozpočtů (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů) a rozpočtovými pravidly České republiky (zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů) je upraveno, komu náleží výnosy z pokut. Vymáhání pokut se řídí zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Naopak vymáhání jiných peněžitých plnění (odvedení výtěžku ze sbírky na účet kraje) se řídí správním řádem č. 71/1967 Sb.

§ 26

(1) Koná-li sbírku kraj nebo hlavní město Praha, plní úkoly příslušného krajského úřadu ministerstvo.

(2) Ministerstvo vede centrální evidenci sbírek. Příslušné krajské úřady oznamují ministerstvu všechny právnické osoby konající sbírku, účel a způ-

sob konání sbírky, název banky a číslo bankovního účtu, na kterém jsou příspěvky shromažďovány, a to ve lhůtě do 1 měsíce od zahájení konání sbírky. Ve stejné lhůtě oznamují příslušné krajské úřady ministerstvu všechna rozhodnutí o tom, že sbírku nelze konat podle § 21 odst. 1, nebo o jejím dočasném zastavení podle § 21 odst. 2 anebo o změně účelu sbírky podle § 19.

(3) Ministerstvo zpřístupní aktuální informace z centrální evidence sbírek způsobem umožňujícím dálkový přístup.

odstavec 1

Vymezuje, že úkoly příslušného krajského úřadu v případech, koná-li sbírku kraj nebo hlavní město Praha, plní Ministerstvo vnitra. Jde o opatření, které má zamezit tomu, aby krajské úřady rozhodovaly o veřejných sbírkách konaných kraji, tedy de facto ve své věci.

odstavec 2, 3

Zavádí povinnost Ministerstva vnitra vést centrální evidenci sbírek a zároveň z ní zpřístupňovat aktuální údaje způsobem umožňujícím dálkový přístup. Krajským úřadům je stanovena lhůta, v níž musí Ministerstvu vnitra zaslat požadované údaje. Při tvorbě tohoto zákona však došlo k legislativně technickému nedopatření, kdy lhůta stanovená v § 26 odst. 2 se kryje se lhůtou stanovenou v § 8 odst. 2. Pokud tedy právnická osoba oznámí zahájení konání sbírky v poslední den zákonné lhůty, je pro krajský úřad již velice obtížné (ne-li nemožné) dodržet svou zákonnou povinnost podle § 26 odst. 2.

Zákon nestanoví povinnost krajského úřadu hlásit Ministerstvu vnitra do centrální evidence všechny změny v oznámení veřejné sbírky (§ 5 odst. 5), ale pouze změny některé. Přesto je žádoucí, aby byly do centrální evidence oznámeny všechny změny údajů jež byly do ní ohlášeny, jednak proto, aby Ministerstvo vnitra mohlo realizovat svoji povinnost zpřístupnit aktuální údaje na Internetu (kde je informativní výpis z centrální evidence sbírek ohledně aktuálně probíhajících sbírek), jednak pro možnost poskytovat platné informace fyzickým a právnickým osobám, ale i jiným subjektům (např. soudům, správním úřadům atp.).

Informativní výpis z centrální evidence sbírek je zpřístupněn na:
www.mvcr.cz/agenda/sbirky

Je namístě upozornit, že údaje na právě uvedené internetové adrese nejsou absolutně aktuální. Jejich částečná neaktuálnost je zapříčiněna několika faktory. Jednak se údaje z krajských úřadů dostávají na Ministerstvo vnitra s určitým zpožděním, když krajské úřady mají na jejich zaslání 30 dnů. Dále aktualizace internetového výpisu z centrální evidence není (s ohledem na dosavadní technické možnosti Ministerstva vnitra) prováděna denně, ale obvykle zhruba v měsíčním intervalu (na webu je uvedeno ve dvouměsíčním, ale ve skutečnosti je to většinou zmiňovaný měsíční

interval). Je třeba upozornit též na skutečnost, že dosavadní internetový výpis z centrální evidence sbírek zahrnuje pouze sbírky, které aktuálně probíhají. Oficiální centrální evidence však zahrnuje veškeré sbírky, i ty, které již byly skončeny.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že skutečnost, že určitá veřejná sbírka není uvedena v internetovém seznamu Ministerstva vnitra, automaticky neznamená, že se jedná o sbírku neosvědčenou. Zcela aktuální údaje o veřejných sbírkách tak může poskytnout vždy především krajský úřad, v jehož správním obvodu má sídlo právnická osoba sbírku konající.

§ 27

Výkon působnosti podle tohoto zákona obecními úřady, pověřenými obecními úřady a krajskými úřady náleží do přenesené působnosti příslušných územních samosprávných celků.

Výslovně se zakotvuje, že výkon působnosti obecních a krajských úřadů je výkonem přenesené působnosti. Pokud by tomu tak nebylo, šlo by s ohledem na ustanovení § 8 obecního zřízení a § 4 krajského zřízení o působnost samostatnou.

Naproti tomu konání sbírek obcemi či kraji je výkonem samostatné působnosti.

§ 28

(1) Správní řízení o povolení sbírky zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle tohoto zákona. Za den oznámení sbírky se považuje den, kterým tento zákon nabyl účinnosti.

(2) Sbírký povolené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a konané i po tomto dni se považují za sbírky podle tohoto zákona, nejpozději však po dobu 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Pro sbírky povolené a ukončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona platí dosavadní právní předpisy.

Stanovují se přechodná ustanovení pro postup ve věcech sbírek povolených za účinnosti předchozí právní úpravy (zákona č. 37/1973 Sb. a vyhlášky č. 62/1973 Sb.) a konaných i po účinnosti tohoto zákona o veřejných sbírkách.

Sbírký povolené a ukončené před účinností tohoto zákona se řídí dosavadními právními předpisy. Jedná se především o otázky vyúčtování a kontroly.

S ohledem na účinnost tohoto zákona lze konstatovat, že sbírky, konané v současnosti jsou již všechny osvědčeny a konány podle tohoto zákona.

§ 29

Na rozhodování podle tohoto zákona se vztahuje správní řád⁶⁾ s výjimkou odložení oznámení podle § 5 odst. 6 a vydání osvědčení podle § 4 odst. 1 a § 19 odst. 3 věty první, potvrzení podle § 10 odst. 2 a souhlasu podle § 20 odst. 1 a 2.

⁶⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Upravuje se, v jakých případech se nerozhoduje podle správního řádu (to jest v současnosti podle zákona č. 71/1967 Sb.). Po nabytí účinnosti budoucího správního řádu č. 500/2004 Sb. bude mít toto ustanovení i nadále stejný význam; zákon o veřejných sbírkách je vůči nynějšímu i vůči budoucímu správnímu řádu zákonem speciálním, tedy i bez ohledu na poznámku pod čarou č. 6 – citace zákona je jen informativní, nikoliv normativní – odkazuje na správní řád, který je v té které době předpisem platným a účinným. Totéž platí i pro ty úkony, které zákon o veřejných sbírkách z působnosti správního řádu vyjímá. Z působnosti správního řádu dle zákona o veřejných sbírkách jsou vyňaty následující instituty:

- výzva k odstranění nedostatků v oznámení veřejné sbírky a odložení oznámení o konání veřejné sbírky v případě jeho nedoplnění,
- vydání osvědčení o přijetí oznámení konání sbírky a osvědčení o přijetí oznámení o konání sbírky pro změněný účel,
- vydání potvrzení obecního úřadu o počtu a náležitostech sběracích listin,
- poskytnutí souhlasu krajského úřadu s využitím výtěžku sbírky pro jiný účel v případě, že původní účel sbírky zanikl.

§ 30

Zrušuje se zákon č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 202/1990 Sb.

Jde o zrušovací ustanovení, kterým byl zrušen předchozí zákon o veřejných sbírkách. Vyhláška Ministerstva vnitra ČSR č. 62/1973 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o veřejných sbírkách, byla zrušena s účinností k 1. 6. 2001 vyhláškou Ministerstva vnitra č. 118/2001 Sb., kterou se zrušuje vyhláška Ministerstva vnitra České socialistické republiky č. 62/1973 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o veřejných sbírkách.

§ 31

V zákoně č. 68/1993 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony na úseku všeobecné vnitřní správy, ve znění zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 301/2000 Sb., se čl. III zrušuje.

Článek III zákona č. 68/1993 Sb., novelizoval zákon č. 37/1973 Sb., který byl § 30 zákona o veřejných sbírkách zrušen.

§ 32

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemo-

vitostí, ve znění zákona č. 18/1993 Sb., zákona č. 322/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 72/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 113/1994 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 96/1996 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 203/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 169/1998 Sb., zákona č. 95/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb. a zákona č. 364/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 20 odst. 6 písm. d) se slova „v souvislosti s výměnou nemovitostí“ nahrazují slovy „na základě rozhodnutí pozemkových úřadů o pozemkových úpravách“.

2. V § 20 odst. 6 písm. e) se slova „do obchodních společností nebo družstev (dále jen „společnost“)" nahrazují slovy „do základního kapitálu obchodních společností nebo družstev (dále jen „vklad“)"

3. V § 20 se doplňuje odstavec 15, který včetně poznámky pod čarou č. 13b) zní:

„(15) Od daně darovací je osvobozeno bezúplatné nabytí majetku na humanitární nebo charitativní účely a bezúplatné nabytí majetku z veřejných sbírek,^{13b)} nejsou-li tato bezúplatná nabytí majetku od daně darovací osvobozena podle předchozích odstavců.

^{13b)} Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách).“.

V tomto ustanovení je obsažena novela zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Změny uváděné pod body 1. a 2. se problematiky veřejných sbírek nedotýkají.

Bod 3. stanoví osvobození od daně darovací bezúplatné nabytí majetku z veřejných sbírek. To znamená, že výtěžek ze sbírky nepodléhá dani darovací. Daňové přiznání se nepodává (§ 21 odst. 5 zákona č. 357/1992 Sb.). S ohledem na ustanovení § 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), nejsou příjmy z veřejných sbírek předmětem daně z příjmů. Příjmy z veřejných sbírek tak nepodléhají zdanění.

§ 33

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona

č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb. a zákona č. 492/2000 Sb., se mění takto:

1. V § 7a větě první se slovo „pouze“ zrušuje a za slova „až c)“ se vkládají slova „včetně úroků na běžném účtu, které podle podmínek banky jsou určeny k podnikání poplatníka [§ 8 odst. 1 písm. g)]“.

2. V § 8 odst. 1 písm. g) větě první se za slovo „účtech“ vkládají slova „s výjimkou podle § 7a“.

3. V § 15 odst. 8 a v § 20 odst. 8 se za slovem „obcím“ spojka „a“ nahrazuje čárkou a za slova „právníckým osobám se sídlem na území České republiky“ se vkládají slova „ , jakož i právníckým osobám, které jsou pořadatelem veřejných sbírek podle zvláštního zákona,^{14e)} a to“.

Poznámka pod čarou č. 14e) zní:

„^{14e)} Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách).“.

4. V § 19 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno z), které zní: „z) úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky^{14e)} pořádané k účelům vymezeným v § 15 odst. 8 a § 20 odst. 8.“.

5. V § 38l odst. 1 písmeno g) zní: „g) potvrzením příjemce daru nebo pořadatele veřejné sbírky^{14e)} o jeho výši a účelu podle § 15 odst. 8,“.

6. V § 38n odst. 2 se na konci věty první doplňují tato slova: „ , avšak daňová ztráta vzniklá a vyměřená poplatníkovi zaniklému bez provedení likvidace nepřechází na jeho právního nástupce“.

V tomto ustanovení je obsažena změna zákona o daních z příjmů.

Změny uváděné pod body 1., 2. a 6. se problematiky veřejných sbírek nedotýkají.

Změnou zákona o daních z příjmů (viz bod 3.) je umožněno příspěvatelům odečíst si od základu daně z příjmů hodnotu darů poskytnutých na veřejnou sbírku. S ohledem na ustanovení § 15 odst. 8 téhož zákona je však nezbytnou podmínkou odečtu, že úhrnná hodnota darů poskytnutých za zdaňovací období přesáhne 2 % daňového základu nebo 1.000,- Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.

Bodem 4. došlo k osvobození od daně z příjmů úroků plynoucích z prostředků z veřejné sbírky. Postupnými novelami zákona o daních z příjmů se toto ustanovení posunulo, takže se v současnosti (k 1. 5. 2004) nachází v § 19 odst. 1 písm. y) zákona o daních z příjmů. S ohledem na existenci osvobození od daně je vhodné, aby právnická osoba konající sbírku informovala banku při zakládání zvláštního bankovního účtu na sbírku o tom, že se jedná právě o účet sbírkový.

V bodě 5. došlo k doplnění zákona o daních z příjmů o způsob, jakým se prokazuje poskytnutí příspěvku na veřejnou sbírku, o něž si chce přispěvatel snížit základ daně z příjmů.

§ 34

U poplatníků uvedených v § 17 odst. 3, u kterých byl konkurs prohlášen do 31. prosince 2000 a nebyl do tohoto data zrušen, jsou příjmy plynoucí ze zpeněžení konkursní podstaty uskutečněné do 31. prosince 2000 osvobozeny od daně. Při stanovení základu daně za období od prohlášení konkursu do 31. prosince 2001 nebo do dne zrušení konkursu, byl-li konkurs zrušen v průběhu roku 2001, se vychází z hospodářského výsledku vykázaného za období od prohlášení konkursu do 31. prosince 2001 nebo do dne zrušení konkursu, byl-li konkurs zrušen v průběhu roku 2001. Daňová povinnost se stanoví a daňové přiznání podává za období od prohlášení konkursu do 31. prosince 2001 nebo do dne zrušení konkursu, byl-li konkurs zrušen v průběhu roku 2001.

Nedotýká se problematiky veřejných sbírek, jde rovněž o novelu zákona o daních z příjmů.

§ 35

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. června 2001.

Zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů (v částce 47 z roku 2001) dne 30. 3. 2001. Zákon dosud nebyl novelizován.